

Úradný vestník

Európskej únie

C 361

Slovenské vydanie

Informácie a oznámenia

Ročník 60

25. októbra 2017

Obsah

II Oznámenia

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ ÚNIE

Európska komisia

2017/C 361/01	Oznámenie Komisie – Usmernenia EÚ o darovaní potravín	1
---------------	---	---

IV Informácie

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ ÚNIE

Európska komisia

2017/C 361/02	Výmenný kurz eura	30
2017/C 361/03	Prijatie rozhodnutia Komisie, ktoré sa týka oznámenia Českej republiky o zmenách v prechodnom národnom programe podľa článku 32 ods. 6 smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách	31

V Oznamy

ADMINISTRATÍVNE POSTUPY

Európska komisia

2017/C 361/04	Výzva na predkladanie návrhov 2018 – EAC/A05/2017 – Program Erasmus+	32
---------------	--	----

SK

KONANIA TÝKAJÚCE SA VYKONÁVANIA POLITIKY HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

Európska komisia

2017/C 361/05	Oznámenie hospodárskym subjektom – Nové kolo žiadostí o pozastavenie autonómnych ciel Spoločného colného sadzovníka na niektoré priemyselné a poľnohospodárske výrobky	36
2017/C 361/06	Predbežné oznámenie o koncentrácii (Vec M.8644 – AXA/NN Group/Portfolio) – Vec, ktorá môže byť posúdená v rámci zjednodušeného postupu ⁽¹⁾	37
2017/C 361/07	Predbežné oznámenie o koncentrácii (Vec M.8518 – MDP/HPS/Nevada/Towergate) – Vec, ktorá môže byť posúdená v rámci zjednodušeného postupu ⁽¹⁾	39
2017/C 361/08	Predbežné oznámenie o koncentrácii (Vec M.8671 – BP/Bridas/Axion) – Vec, ktorá môže byť posúdená v rámci zjednodušeného postupu ⁽¹⁾	41

INÉ AKTY

Európska komisia

2017/C 361/09	Uverejnenie žiadosti o zmenu podľa článku 50 ods. 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny	42
---------------	---	----

⁽¹⁾ Text s významom pre EHP

II

(Oznámenia)

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenia EÚ o darovaní potravín

(2017/C 361/01)

Obsah

	<i>Strana</i>
1. Úvod	2
1.1. Kontext	2
1.2. Účel	3
2. Rozsah pôsobnosti	4
2.1. Čo je redistribúcia potravín?	4
2.2. Čo sú nadbytočné potraviny?	4
2.3. Kto sú subjekty?	5
3. Redistribúcia potravín: úlohy a povinnosti subjektov	6
3.1. Činnosti redistribučných a charitatívnych organizácií	8
3.1.1. Triedenie nadbytočných potravín na redistribúciu	9
3.2. Vysledovateľnosť	9
4. Určenie primárnej zodpovednosti a právnej zodpovednosti pri vzniku otázok bezpečnosti potravín ...	11
4.1. Právny kontext	11
4.2. Dôsledky redistribúcie nadbytočných potravín	12
5. Hygienické predpisy a redistribúcia nadbytočných potravín	12
5.1. Všeobecné hygienické požiadavky vzťahujúce sa na všetky činnosti týkajúce sa darovania potravín	13
5.2. Osobitné hygienické požiadavky vzťahujúce sa na redistribúciu potravín živočíšneho pôvodu.	13
5.3. Hygienické požiadavky vzťahujúce sa na redistribúciu nadbytočných potravín z odvetvia pohostinských a stravovacích služieb	14
5.4. Zmrazenie nadbytočných potravín na uľahčenie redistribúcie	15
6. Poskytovanie informácií o potravinách spotrebiteľom	15
6.1. Právny kontext	15
6.2. Dôsledky redistribúcie nadbytočných potravín	17
6.2.1. Požiadavky na informácie týkajúce sa balených potravín	17
6.2.2. Jazykové požiadavky	17
6.2.3. Požiadavky na informácie týkajúce sa nebalených potravín	17

6.3.	Vyznačovanie dátumov	18
6.3.1.	Právny kontext	18
6.3.2.	Dôsledky redistribúcie nadbytočných potravín	18
6.3.3.	Vajcia: pravidlá vyznačovania dátumu a postupy redistribúcie	19
7.	Fiškálne pravidlá	19
7.1.	Daň z pridanej hodnoty (DPH)	19
7.2.	Fiškálne stimuly	20
8.	Iné programy EÚ	21
8.1.	Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD) a darovanie potravín	21
8.2.	Spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami	21
8.3.	Spoločná organizácia trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry	22
	Odkazy	23
	Príloha 1: Súhrnná tabuľka právnych ustanovení týkajúcich sa darovania potravín	25
	Príloha 2: Rozhodovací strom: Musím ako maloobchodník dodávajúci potraviny charitatívnej organizácii/potravinovej banke dodržiavať nariadenie (ES) č. 853/2004?	29

1. ÚVOD

1.1. Kontext

V EÚ bola v roku 2015 ohrozená chudobou alebo sociálnym vylúčením približne jedna štvrtina obyvateľstva – 119,1 milióna ľudí a 42,5 milióna ľudí si nemohlo dovoliť kvalitné jedlo každý druhý deň ⁽¹⁾. Zároveň sa odhaduje, že v EÚ sa ročne vygeneruje približne 88 miliónov ton potravinového odpadu, pričom súvisiace náklady sa odhadujú na 143 miliárd EUR ⁽²⁾.

Okrem značného hospodárskeho a spoločenského vplyvu potravinový odpad vyvíja neprimeraný tlak na obmedzené prírodné zdroje a životné prostredie. Podľa Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) približne jedna tretina všetkých potravín vyrobených na svete sa vyplytvá alebo vyhodí ⁽³⁾. Na potraviny, ktoré sa zozbierajú, ale nakoniec sa vyplytvávajú alebo vyhodia, sa každoročne spotrebuje približne štvrtina všetkej vody, ktorá sa využíva v poľnohospodárstve ⁽⁴⁾, a je na ne potrebná orná pôda veľkosti Číny ⁽⁵⁾. Potravinový odpad ročne vygeneruje približne 8 % celosvetových emisií skleníkových plynov ⁽⁶⁾.

Pri prevencii potravinového odpadu je potrebné sa zamerať na zdroj a obmedziť výrobu nadbytočných potravín v každom stupni potravinového dodávateľského reťazca (t. j. výroba, spracovanie, distribúcia a spotreba). Ak sa vyskytnú prebytky potravín, najlepším riešením, ktoré zabezpečí najvyššie využitie jedlých potravinových zdrojov, je ich redistribúcia na ľudskú spotrebu.

Darovanie potravín nielen pomáha bojovať proti potravinovej núdzi, ale môže byť účinnou pákou pri znižovaní množstva nadbytočných potravín určených na priemyselné využitie alebo posielaných na spracovanie odpadu a nakoniec na skládku. Napriek tomu, že redistribúcia potravinového prebytku je rastúcim fenoménom a výrobcovia potravín a maloobchodníci sú ochotní darovať svoj prebytok potravinovým bankám a charitatívnym organizáciám, však množstvo redistribuovaných potravín stále predstavuje malú časť celkových nadbytočných potravín, ktoré sú v EÚ k dispozícii. Napríklad v roku 2016 členovia Európskej federácie potravinových bánk (FEBA) distribuovali 535 000 ton potravín medzi 6,1 milióna ľudí ⁽⁷⁾, čo predstavuje len malý podiel odhadovaného objemu potravinového odpadu, ktorý sa v EÚ ročne vyprodukuje.

⁽¹⁾ Eurostat, 2017.

⁽²⁾ *Estimates of European food waste levels (Odhadý úrovní plytvania potravinami v Európe)*, FUSIONS (marec 2016).

⁽³⁾ FAO (Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo). 2011. *Global Food Losses and Food Waste – Extent, Causes and Prevention (Globálne potravinové straty a plytvanie potravinami – Rozsah, príčiny a prevencia)*. Rím: UN FAO.

⁽⁴⁾ M. Kumm, H. de Moel, M. Porkka, S. Siebert, O. Varis, a P.J. Ward. 2012. „Lost Food, Wasted Resources: Global Food Supply Chain Losses and Their Impacts on Freshwater, Cropland and Fertilizer Use“ (Straty potravín, plytvanie zdrojmi: Straty globálneho potravinového reťazca a ich vplyvy na využívanie sladkých vôd, ornej pôdy a hnojív). *Science of the Total Environment* 438: 477 – 489.

⁽⁵⁾ FAO. 2013. *Food Wastage Footprint & Climate Change (Stopa spôsobená plytvaním potravinami a zmena klímy)*. Rím: UN FAO.

⁽⁶⁾ FAO. 2015. *Food Wastage Footprint & Climate Change (Stopa spôsobená plytvaním potravinami a zmena klímy)*. Rím: UN FAO.

⁽⁷⁾ Európska federácia potravinových bánk (FEBA): <http://www.eurofoodbank.eu/>. Navyše Tafel (nemecké „potravinové banky“, ktoré nie sú členmi FEBA) ročne distribuuje približne 220 000 ton potravín medzi 1,5 milióna ľudí.

Členské štáty a zainteresované strany identifikovali právne a prevádzkové prekážky pre darcov a príjemcov redistribúcie bezpečných jedlých potravín v EÚ⁽¹⁾. V akčnom pláne na podporu obehového hospodárstva⁽²⁾, ktorý navrhla Komisia, sa preto vyžaduje, aby Komisia okrem iného objasnila právne predpisy EÚ týkajúce sa potravín s cieľom uľahčiť darovanie potravín.

1.2. Účel

Cieľom týchto usmernení je objasniť príslušné ustanovenia právnych predpisov EÚ a pomôcť odstrániť prekážky v rámci redistribúcie potravín v súlade so súčasným regulačným rámcom EÚ. Konkrétne majú tieto usmernenia:

- uľahčiť dodržiavanie príslušných požiadaviek stanovených v regulačnom rámci EÚ poskytovateľmi a príjemcami nadbytočných potravín (napr. bezpečnosť potravín, hygiena potravín, výsledovateľnosť, zodpovednosť, DPH atď.);
- podporiť spoločný výklad regulačných orgánov v členských štátoch EÚ, pokiaľ ide o pravidlá EÚ vzťahujúce sa na redistribúciu nadbytočných potravín.

Usmernenia EÚ týkajúce sa darovania potravín sa nevyhnutne zameriavajú na tie otázky, ktoré je potrebné riešiť na úrovni EÚ, a preto je ich cieľom skôr doplniť usmernenia, ktoré sa uplatňujú v členských štátoch, nie ich duplikovať. Usmernenia vypracované na vnútroštátnej a/alebo odvetvovej úrovni, ktoré sú často vypracované spoločne redistribučnými partnermi a príslušnými orgánmi (na vnútroštátnej a/alebo regionálnej úrovni), zohrávajú dôležitú úlohu pri zabezpečovaní bezpečnosti potravín, ich výsledovateľnosti a pri objasňovaní úloh a zodpovedností rôznych subjektov zapojených do zhromažďovania a redistribúcie nadbytočných potravín⁽³⁾. Odvetvové usmernenia na úrovni EÚ⁽⁴⁾ môžu zároveň podporiť úsilie o redistribúciu potravín a podporiť výmenu osvedčených postupov.

Komisia preto dôrazne odporúča, aby sa na vnútroštátnej úrovni vypracovali príslušné predpisy a/alebo usmernenia o darovaní potravín s cieľom jasne stanoviť pre všetky subjekty pravidlá a prevádzkové postupy existujúce na vnútroštátnej úrovni vrátane príslušných povinností kľúčových aktérov v záujme zabezpečenia súladu a podpory najlepších postupov. V tejto súvislosti môžu usmernenia EÚ o darovaní potravín, ktoré Európska komisia prijala po konzultácii s platformou EÚ pre potravinové straty a potravinový odpad⁽⁵⁾, slúžiť ako referencia pre subjekty v členských štátoch, ktorú je potrebné zohľadniť pri vypracúvaní vnútroštátnych usmernení a predpisov.

Usmernenia členských štátov môžu tiež objasniť úlohy a povinnosti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov v oblastiach, v ktorých sa uplatňujú vnútroštátne pravidlá, napríklad vo vzťahu k zodpovednosti (pozri aj oddiel 4). Príslušné vnútroštátne orgány môžu v súlade s článkom 8 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 navyše podporovať vypracovanie a šírenie príručiek osvedčených postupov pri zhromažďovaní a redistribúcii nadbytočných potravín⁽⁶⁾. Na podporu darovania potravín môžu príslušné vnútroštátne orgány zvážiť fiškálne stimuly pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov (pozri oddiel 7.2), ako aj vykonávanie informačných, komunikačných a vzdelávacích činností zo strany zainteresovaných subjektov s cieľom ďalej podporiť postupy bezpečnej distribúcie potravín v praxi.

⁽¹⁾ Zdokumentované napríklad v týchto dokumentoch: *Comparative study on EU Member States' legislation and practices on food donations* (Porovnávacie štúdiá o právnych predpisoch a postupoch členských štátov EÚ týkajúcich sa darovania potravín, EHSV, 2014); *Counting the Cost of Food Waste: EU food waste prevention* (Počítanie nákladov na potravinový odpad: Predchádzanie vzniku potravinového odpadu EÚ, Snemovňa lordov Spojeného kráľovstva, 2013 – 14); *Review of EU legislation and policies with implications on food waste* (Preskúmanie právnych predpisov a politík EÚ s dôsledkami na potravinový odpad), FUSIONS, 2015. *Food redistribution in the Nordic Region* (Redistribúcia potravín v severskej oblasti, Severská rada ministrov, TemaNord, 2014 – 2016); ako aj na stretnutiach Komisie a v individuálnych príspevkoch prijatých od príslušných vnútroštátnych orgánov a zainteresovaných strán vrátane členov platformy EÚ pre potravinové straty a potravinový odpad zriadenej v roku 2016 ako súčasť akčného plánu pre obehové hospodárstvo (pozri http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/index_en.htm).

⁽²⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, „Kruh sa uzatvára – Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo“ [COM(2015) 614 final].

⁽³⁾ *Food Redistribution in the Nordic Region, phase II: identification of best practice models for enhanced food redistribution* (Redistribúcia potravín v severskej oblasti, fáza II: identifikácia modelov osvedčených postupov na zlepšenie redistribúcie potravín, TemaNord, 2016).

⁽⁴⁾ Napríklad „Every Meal Matters – Food donation guidelines“ (Každé jedlo je dôležité – Usmernenia o darovaní potravín), FoodDrinkEurope/EuroCommerce/Európska federácia potravinových bánk – schválené Stálym výborom Európskej komisie pre rastliny, zvieratá, potravinu a krmivá.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/eu-platform_en

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín (Ú. v. EÚ L 139, 30.4.2004, s. 1).

V záujme uľahčenia výmeny informácií o vnútroštátnych postupoch darovania potravín Komisia uverejňuje usmernenia, ktoré existujú v členských štátoch EÚ, na svojom webovom sídle venovanom prevencii potravinového odpadu⁽¹⁾. Ak sa v rámci pravidiel EÚ o hygiene potravín vypracujú vnútroštátne a celoúniové odvetvové usmernenia o osvedčených postupoch pri darovaní potravín⁽²⁾ a oznámia sa Európskej komisii, budú dostupné aj v elektronickom registri⁽³⁾.

2. ROZSAH PÔSOBNOSTI

Rozsah pôsobnosti usmernení EÚ o darovaní potravín zahŕňa zhromažďovanie a redistribúciu potravín prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov, ktoré držiteľ bezplatne poskytuje.

2.1. Čo je redistribúcia potravín?

Redistribúcia potravín je proces, pri ktorom sa nadbytočné potraviny, ktoré by sa inak mohli vyhodiť, získavajú, zhromažďujú a poskytujú ľuďom, najmä tým, ktorí ich potrebujú.

Multidisciplinárny tím Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) navrhol, v rámci svojich činností zameraných na prevenciu potravinových strát a odpadu a na podporu potravinovej bezpečnosti, toto vymedzenie „zhromažďovania a redistribúcie bezpečných a výživných potravín na ľudskú spotrebu“⁽⁴⁾:

— *Zhromažďovanie bezpečných a výživných potravín na ľudskú spotrebu* je získavanie, za poplatok alebo zadarmo, potravín (spracovaných potravín, polotovarov alebo surovín), ktoré by sa inak zlikvidovali alebo vyhodili, z poľnohospodárskych, chovných a rybárskych dodávateľských reťazcov potravinového systému. *Redistribúcia bezpečných a výživných potravín na ľudskú spotrebu* je uskladňovanie alebo spracovanie a následná distribúcia prijatých potravín podľa príslušných bezpečnostných, kvalitatívnych a regulačných rámcov priamo alebo prostredníctvom sprostredkovateľov tým, ktorí k nim majú prístup, na účely stravovania, a to za poplatok alebo zadarmo.

V záujme prebiehajúceho úsilia na úrovni Európskej únie aj na vnútroštátnej úrovni o podporu zdravého a vyváženého stravovania pre všetkých európskych občanov, najmä pre deti, by sa pri redistribúcii potravinových výrobkov mal vždy, keď je to možné, zohľadniť ich prínos k vyváženej strave. V tejto súvislosti sa ako usmerňovacie dokumenty použijú vnútroštátne usmernenia v oblasti výživy.

Cieľom usmernení EÚ o darovaní potravín – v súlade s vymedzením redistribúcie potravín podľa organizácie FAO – je objasniť príslušné ustanovenia právnych predpisov EÚ, ktoré sa uplatňujú, keď držiteľ sprístupní potravinové výrobky bezplatne. Redistribúcia potravín zahŕňa širokú škálu subjektov, sietí a činností, ktoré sa rýchlo vyvíjajú. Hoci potravinárske banky sú najbežnejšími a hlavnými partnermi v oblasti redistribúcie potravín, tieto usmernenia, ktoré sa týkajú uplatňovania príslušných pravidiel EÚ (napr. v oblasti bezpečnosti potravín, hygieny potravín, informácií pre spotrebiteľov, zodpovednosti atď.), sa môžu uplatniť aj na iné modely redistribúcie potravín a/alebo subjekty. Takýmito subjektmi môžu byť aj subjekty, ktoré sa zaoberajú neziskovými činnosťami redistribúcie potravín, ako sú napríklad sociálne supermarketky alebo reštaurácie, kde konečný príjemca môže v niektorých prípadoch výmenou za potraviny alebo stravu uskutočniť nominálnu platbu.

2.2. Čo sú nadbytočné potraviny?

Nadbytočné potraviny, ktoré pozostávajú z hotových potravinových výrobkov (vrátane čerstvého mäsa, ovocia a zeleniny), čiastočne upravených výrobkov alebo potravinových zložiek, môžu vzniknúť z rôznych dôvodov v ktoromkoľvek štádiu výroby a distribúcie potravín. Potraviny, ktoré nespĺňajú špecifikácie výrobcu a/alebo zákazníka (napríklad odlišná farba, veľkosť, tvar produktu atď.), ako aj chyby pri výrobe a označovaní môžu napríklad spôsobiť prebytok v poľnohospodárskom a výrobnom sektore. Problémy s riadením ponuky a dopytu môžu viesť k nadmernej objednávke a/alebo k zrušeniu objednávok. Predaju a distribúcii potravín prostredníctvom bežných maloobchodných kanálov môžu brániť aj problémy týkajúce sa vyznačovania dátumov, ako napríklad nedostatočná zostávajúca trvanlivosť výrobku pri dodávke alebo vnútroštátne predpisy, ktoré neumožňujú redistribuovať potraviny po dátume minimálnej trvanlivosti.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/library/index_en.htm.

⁽²⁾ Nariadenie (ES) č. 852/2004.

⁽³⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/dyna/hygienelegislation/>.

⁽⁴⁾ Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (máj 2015). *Comprehensive definition for 'recovery and redistribution of safe and nutritious food for human consumption'* (Komplexná definícia „zhromažďovania a redistribúcie bezpečných a výživných potravín na ľudskú spotrebu“) (<http://www.fao.org/save-food/news-and-multimedia/news/news-details/en/c/288692/>).

Nadbytočné potraviny sa môžu redistribuovať za predpokladu, že sú vhodné na ľudskú spotrebu a spĺňajú všetky požiadavky na bezpečnosť potravín⁽¹⁾, ako sa stanovuje v predpisoch EÚ o bezpečnosti potravín a poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ako aj v príslušných vnútroštátnych predpisoch. Medzi potraviny vhodné na darovanie môžu patriť napríklad produkty, ktoré: nespĺňajú špecifikácie výrobcu alebo zákazníka; majú iné balenie a/alebo označenie, ale spĺňajú požiadavky na bezpečnosť potravín a informácie pre spotrebiteľov; obsahujú časový údaj (napríklad produkty určené na konkrétne dovolenkové obdobie alebo propagačnú činnosť); sú zozbierané na poliach so súhlasom výrobcu; sú po dátume minimálnej trvanlivosti, ale môžu sa stále bezpečne spotrebovať; boli zhromaždené a/alebo zhabané regulačnými orgánmi z iných dôvodov, ako je bezpečnosť potravín atď.

Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov teda môžu redistribuovať nadbytočné potraviny a zapojiť sa do činností darovania potravín v každom stupni potravinového reťazca. Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov (napríklad poľnohospodári, výrobcovia potravín a maloobchodníci) môžu darovať nadbytočné potraviny prostredníctvom redistribučných organizácií (napríklad potravinárskych bánk), sietí zhromažďovania a iných charitatívnych organizácií alebo priamo samotným spotrebiteľom (napríklad zamestnancom).

2.3. Kto sú subjekty?

Usmernenia EÚ o darovaní potravín sa vzťahujú na subjekty zapojené do každého stupňa potravinového reťazca, či už sú to darcovia alebo príjemcovia. Tieto usmernenia sa zameriavajú na objasnenie osobitných povinností a záväzkov prevádzkovateľov potravinárskych podnikov pri redistribúcii nadbytočných potravín, ako sú stanovené v potravinovom práve EÚ, a najmä v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002⁽²⁾, tzv. všeobecnom potravinovom práve.

Redistribučná sieť pre nadbytočné potraviny v EÚ je zložitá a zahŕňa rôzne typy subjektov a prevádzkových procesov.

Organizácie „darcov“

Ide o prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, ktorí môžu poskytnúť nadbytočné potraviny z každého stupňa potravinového reťazca, t. j.: primárna výroba, spracovanie a výroba potravín, maloobchodná a iná distribúcia, ako aj odvetvie stravovacích a pohostinských služieb.

Organizácie „príjemcov“

Tieto organizácie sa podieľajú na redistribúcii nadbytočných potravín a možno ich klasifikovať ako organizácie „v prednej línii“ alebo „v zadnej línii“, pričom niektoré z nich plnia obe funkcie⁽³⁾:

- Organizácie „v zadnej línii“ zhromažďujú darované potraviny od účastníkov potravinového reťazca, ktoré prepravujú, uskladňujú a redistribuujú do siete pridružených a kvalifikovaných charitatívnych organizácií vrátane charít, sociálnych reštaurácií, sociálnych podnikov atď.
- Organizácie „v prednej línii“ dostávajú darované potraviny od organizácií „v zadnej línii“ a/alebo priamo od účastníkov potravinového reťazca. Tieto potraviny zasa poskytujú svojim príjemcom v rôznych formách (napríklad potravinové parcely, sociálne jedálne, jedlá podávané v sociálnych reštauráciách/kaviarňach atď.); niektoré z nich môžu tiež predávať potravinové výrobky ľuďom v núdzi za subvencovanú cenu.

V mnohých členských štátoch sa organizácie „v zadnej línii“ nazývajú „potravinové banky“; ale v niektorých členských štátoch (napríklad v Estónsku, Nemecku a Holandsku) potravinové banky redistribuujú potraviny nielen iným organizáciám, ale poskytujú aj potraviny priamo konečným príjemcom. Činnosti organizácií „v prednej línii“ a organizácií „v zadnej línii“ sa môžu v členských štátoch líšiť: niektoré obmedzujú svoju prácu na skladovanie, prepravu a distribúciu potravín; iné spracúvajú a pripravujú potraviny a/alebo jedlá, ktoré sa poskytujú konečnému príjemcovi.

V tomto dokumente sa organizácie „v zadnej línii“ označujú ako „redistribučné organizácie“ (RO) a organizácie „v prednej línii“ ako „charitatívne organizácie“ (ChO).

⁽¹⁾ Britská organizácia WRAP poskytla usmernenie o tom, čo predstavuje prebytok potravín vhodný na redistribúciu, v rámci nástroja, ktorý odvetviu pomôže zvýšiť redistribúciu nadbytočných potravín a nápojov v Spojenom kráľovstve. *Framework for Effective Redistribution Partnerships (Rámec pre účinné partnerstvá v oblasti redistribúcie)* (WRAP, 2016).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1).

⁽³⁾ Klasifikácia navrhnutá v usmerneniach týkajúcich sa darovania potravín, ktoré vypracovali organizácie FoodDrinkEurope, EuroCommerce a Európska federácia potravinových bánk, *Every Meal Matters (Každé jedlo je dôležité)*, jún 2016, s. 16.

Súkromní darcovia

Všeobecné potravinové právo, v ktorom sa stanovuje legislatívny rámec, ktorý je základom právnych predpisov EÚ v oblasti potravín, sa nevzťahuje na primárnu výrobu na súkromné domáce použitie a domácu prípravu, manipuláciu alebo skladovanie potravín na súkromnú domácu spotrebu. Z toho vyplýva, že súkromné osoby, ktoré poskytujú potraviny na báze *ad hoc* na spoločenských alebo iných charitatívnych podujatiach vrátane zbierok, sú vylúčené z povinností súvisiacich so všeobecným potravinovým právom, rovnako ako charitatívne organizácie, ktoré príležitostne dostávajú potraviny od súkromných osôb. Členské štáty však môžu poskytnúť dodatočné objasnenie vo vnútroštátnych predpisoch alebo odporúčaniach, aby charitatívnym a komunitným poskytovateľom potravín, ktorí dostávajú príspevky od súkromných darcov, pomohli splniť požiadavku na podávanie bezpečných potravín.

Navyše predpisy EÚ o hygiene potravín a poskytovaní informácií o potravinách sa vzťahujú iba na podniky, ktorých forma podnikania predpokladá určitú kontinuitu činností a určitý stupeň organizácie. Z rozsahu pôsobnosti usmernení EÚ o darovaní potravín sú preto vylúčené operácie, ako je napríklad príležitostná manipulácia, príprava, skladovanie a podávanie potravín súkromnými osobami na podujatiach, napr. v kostole, škole alebo na dedinskom veľtrhu. Ďalšie usmernenia v tejto oblasti sa uvádzajú v oddiele 3.8 usmerňovacieho dokumentu o implementácii určitých ustanovení nariadenia (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín⁽¹⁾. Príslušné vnútroštátne orgány môžu poskytnúť ďalšie usmernenia s cieľom objasniť, či sa pri komunitných a charitatívnych dodávkach potravín vyžaduje registrácia podľa predpisov o hygiene potravín⁽²⁾.

Organizácie „sprostredkovateľov“

S cieľom uľahčiť redistribúciu potravín môžu aj sprostredkovateľské organizácie poskytovať služby umožňujúce kontakt medzi darcami a príjemcami potravín a zosúladiť ponuku nadbytočných potravín s potenciálnym dopytom. Ak sa využívajú siete informačných a komunikačných technológií (IKT), majiteľ platformy alebo iného digitálneho nástroja by mal darcov a príjemcov potravín, v prípadoch, keď sú takéto subjekty prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov (pozri oddiel 3), upozorniť na príslušné povinnosti, ktoré im vyplývajú z potravinového práva EÚ. Organizácia zodpovedná za sieť IKT sa považuje za poskytovateľa „služby informačnej spoločnosti“, ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES o elektronickom obchode⁽³⁾.

V prípadoch, keď činnosti organizácie „sprostredkovateľa“ zahŕňajú prípravu, manipuláciu, skladovanie a/alebo distribúciu potravín, napríklad riadenie verejnej chladničky, kde darcovia dodávajú nadbytočné potraviny na ďalšiu redistribúciu, sa majiteľ bude pravdepodobne považovať za prevádzkovateľa potravinárskeho podniku. V takýchto prípadoch sa na jeho činnosti budú vzťahovať usmernenia EÚ o darovaní potravín.

3. REDISTRIBÚCIA POTRAVÍN: ÚLOHY A POVINNOSTI SUBJEKTOV

Redistribúcia nadbytočných potravín sa riadi všeobecným potravinovým právom. Operácie týkajúce sa dodávok potravín, či už ziskové alebo nie, sa jasne považujú za „umiestňovanie potravín na trh“:

- „umiestňovanie na trh“ znamená skladovanie, uchovávanie potravín alebo krmív na účely predaja vrátane ponúkania na predaj alebo akúkoľvek inú formu prevodu, či už bezplatnú alebo nie, a predaj, distribúciu a iné formy prevodu samy osebe⁽⁴⁾.

Organizácie, ktoré dostávajú nadbytočné potraviny – či už ide o redistribučné (RO) alebo charitatívne organizácie (ChO) – sa považujú za prevádzkovateľov potravinárskych podnikov podľa všeobecného potravinového práva:

- „potravinársky podnik“ znamená akýkoľvek podnik, či už pre zisk alebo nie, štátny alebo súkromný, vykonávajúci ktorúkoľvek z činností súvisiacich s ktorýmkoľvek stupňom výroby, spracúvania a distribúcie potravín⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/biosafety_fh_legis_guidance_reg-2004-852_sk.pdf.

⁽²⁾ Pozri napríklad: Guidance on the application of EU food hygiene law to community and charity food provision (Usmernenie k uplatňovaniu právneho predpisu EÚ o hygiene potravín na komunitné a charitatívne poskytovanie potravín), UK Food Standards Agency, marec 2016.

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1).

⁽⁴⁾ Článok 3 ods. 8 všeobecného potravinového práva.

⁽⁵⁾ Článok 3 ods. 2 všeobecného potravinového práva.

- „prevádzkovateľ potravinárskeho podniku“ znamená fyzické alebo právnické osoby zodpovedné za zabezpečenie toho, aby sa v potravinárskom podniku pod ich kontrolou plnili požiadavky potravinového práva ⁽¹⁾.

V článku 17 všeobecného potravinového zákona sa úloha všetkých prevádzkovateľov potravinárskych podnikov v celom potravinovom reťazci (t. j. poľnohospodárov, výrobcov potravín a krmív, dovozcov, sprostredkovateľov, distribútorov, podnikov verejného a súkromného stravovania, redistribučných a charitatívnych organizácií atď.) a príslušných orgánov v členských štátoch EÚ vymedzuje takto:

- „1. Prevádzkovatelia potravinárskych a krmivárskych podnikov vo všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie v podnikoch, ktoré riadia, zabezpečia, aby potraviny alebo krmivá spĺňali požiadavky potravinového práva, ktoré sa týkajú ich činností a budú overovať, či sa také požiadavky plnia.
2. Členské štáty uvedú do účinnosti potravinové právo a budú monitorovať a overovať, či prevádzkovatelia potravinárskych a krmivárskych podnikov plnia príslušné požiadavky potravinového práva vo všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie. [...]“ ⁽²⁾.

V článku 17 ods. 1 sa prevádzkovateľom potravinárskeho podniku ukladá povinnosť, podľa ktorej sa musia aktívne zúčastňovať na uplatňovaní požiadaviek potravinového práva, a overovať, či sa takéto požiadavky plnia. Táto všeobecná požiadavka je úzko spätá s inými povinnými požiadavkami stanovenými v osobitných právnych predpisoch týkajúcich sa potravín [napríklad vykonávanie zásad analýzy nebezpečenstva a kritických kontrolných bodov (HACCP) v oblasti hygieny potravín]. Z tohto dôvodu udeľuje primárnu zodpovednosť ⁽³⁾ za dodržiavanie všetkých požiadaviek potravinového práva (EÚ a vnútroštátnych predpisov) týkajúcich sa potravinárskych podnikov vo všetkých stupňoch výroby, spracovania a distribúcie v rámci podnikov (alebo činností v potravinovom dodávateľskom reťazci) pod ich kontrolou.

Keďže prevádzkovateľ potravinárskeho podniku má najlepšie predpoklady na to, aby navrhol bezpečný systém dodávania potravín a zabezpečil, aby potraviny, ktoré dodáva, boli bezpečné, má primárnu zodpovednosť za zabezpečenie súladu s potravinovým právom, a najmä za bezpečnosť potravín. (Interakcia primárnej a právnej zodpovednosti sa bližšie rozoberá v oddiele 4).

Pokiaľ ide o všetky činnosti súvisiace s výrobou a distribúciou potravín, prevádzkovatelia potravinárskych podnikov, ktorí sa podieľajú na redistribúcii nadbytočných potravín, musia v jednotlivých prípadoch zvážiť, ktoré požiadavky sú primerané, a okrem iného zabezpečiť, aby nebola ohrozená bezpečnosť potravín a aby boli spotrebitelia náležite informovaní. Medzi povinnosti vyplývajúce zo všeobecnej požiadavky primárnej zodpovednosti pre organizácie, ktoré nakladajú s nadbytočnými potravinami a redistribuujú ich (RO a ChO), patrí napríklad potreba zabezpečiť správne skladovanie chladených potravín v záujme zachovania chladiarenského reťazca, ako sa to vyžaduje v predpisoch EÚ o hygiene potravín, a zákaz redistribúcie potravín po dátume spotreby stanovenom v predpisoch EÚ o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom v súvislosti s požiadavkami na bezpečnosť stanovenými vo všeobecnom potravinovom práve ⁽⁴⁾.

Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov, ktorí sa podieľajú na redistribúcii potravín, by mali uplatňovať správne hygienické postupy a zaviesť systém vlastnej kontroly (HACCP) ⁽⁵⁾. Vymedzenie takýchto systémov vlastnej kontroly prispôbených činnostiam spojeným s redistribúciou môže pomôcť RO a ChO pri riadení prevádzkových rizík, ako aj pri overovaní splnenia požiadaviek, napríklad prostredníctvom zaznamenávania a overovania teplôt skladovania v chlade. Pri vypracúvaní takéhoto plánu možno uplatniť primeraný, flexibilný prístup, ako je vysvetlené v príslušnom oznámení Komisie ⁽⁶⁾.

RO a ChO ako prevádzkovatelia potravinárskych podnikov musia zároveň overiť, či činnosti pod ich kontrolou spĺňajú požiadavky potravinového práva, a v tejto súvislosti môžu odmietnuť výrobky navrhnuté na darovanie, ktoré by mohli predstavovať riziko pre konečného spotrebiteľa (napr. výrobky s poškodeným obalom, abnormálny aspekt potraviny, výrobok príliš blízko k dátumu spotreby na to, aby sa mohol bezpečne redistribuovať a používať spotrebiteľmi pred uplynutím tohto dátumu atď.).

⁽¹⁾ Článok 3 ods. 3 všeobecného potravinového práva.

⁽²⁾ Článok 17 ods. 1 a 2 všeobecného potravinového práva.

⁽³⁾ Odôvodnenie 30 všeobecného potravinového práva.

⁽⁴⁾ V článku 24 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom sa uvádza, že „po uplynutí dátumu spotreby sa potravinová považuje za nebezpečnú (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18) v súlade s článkom 14 ods. 2 až 5 nariadenia (ES) č. 178/2002“.

⁽⁵⁾ Postupy založené na zásadách analýzy nebezpečenstva a kritických kontrolných bodov (HACCP), t. j. systém vlastnej kontroly, v ktorom sa v súlade so zásadami HACCP identifikujú, vyhodnocujú a kontrolujú nebezpečenstvá, ktoré sú závažné z hľadiska bezpečnosti potravín.

⁽⁶⁾ Oznámenie Komisie o realizácii systémov riadenia bezpečnosti potravín so zohľadnením programov nevyhnutných požiadaviek (PNP) a postupov založených na zásadách HACCP vrátane zjednodušovania/flexibility pri realizácii v prípade určitých prevádzkovateľov potravinárskych podnikov (2016/C 278/01) (Ú. v. EÚ C 278, 30.7.2016, s. 1).

Rovnako ako všetci účastníci distribučného reťazca potravín musia RO a ChO zabezpečiť najmä to, aby potraviny umiestnené na trh boli bezpečné v súlade s požiadavkami na bezpečnosť potravín stanovenými v článku 14 všeobecného potravinového práva, ktoré znie:

„1. Potraviny sa nesmú umiestňovať na trh, ak nie sú bezpečné.

2. Za nebezpečné sa budú považovať potraviny, ak sú: a) zdraviu škodlivé; b) nevhodné na ľudskú spotrebu. [...]“⁽¹⁾.

Pojmy „zdraviu škodlivé“ a „nevhodné na ľudskú spotrebu“ sú podrobnejšie vysvetlené v článku 14 ods. 3 až 5 všeobecného potravinového práva, ako aj v usmerneniach⁽²⁾, ktoré Komisia a členské štáty vypracovali s cieľom podporiť všetky subjekty pri plnení záväzkov týkajúcich sa všeobecného potravinového práva.

Vo všeobecnom potravinovom práve sa takisto stanovuje všeobecná požiadavka na výsledovateľnosť všetkých potravín umiestnených na trh EÚ (pozri aj oddiel 3.2, kde je táto požiadavka ďalej rozpracovaná):

„— Výsledovateľnosť potravín, krmív, zvierat určených na produkciu potravín a akýchkoľvek látok, ktoré sú určené na pridávanie do potravín alebo krmív alebo o ktorých sa predpokladá, že sú na to určené, sa musí zaviesť vo všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie“⁽³⁾.

S cieľom splniť všeobecnú požiadavku na výsledovateľnosť musia organizácie, ktoré sa podieľajú na redistribúcii nadbytočných potravín, viesť záznamy o tom, odkiaľ tieto potraviny pochádzajú, a ak poskytujú potraviny iným podnikom, musia tiež zdokumentovať, komu boli potraviny distribuované (pozri oddiel 3.2).

Od všetkých prevádzkovateľov potravinárskych podnikov sa tiež vyžaduje, aby z trhu, resp. od používateľa stiahli alebo oznámili nebezpečné potraviny, ako sa uvádza v článku 19 všeobecného potravinového práva:

„1. Ak sa prevádzkovateľ potravinárskeho podniku domnieva alebo má dôvod veriť, že potravina, ktorú doviezol, vyprodukoval, spracoval, ošetril, vyrobil alebo distribuoval, nie je v súlade s požiadavkami na bezpečnosť potravín, neodkladne začne postupy na stiahnutie príslušnej potraviny z trhu, ak sa potravina dostala spod bezprostrednej kontroly tohto východiskového prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, a informuje o tom príslušné orgány. Ak sa výrobok mohol dostať ku spotrebiteľovi, prevádzkovateľ účinne a presne informuje spotrebiteľov o dôvode na jeho stiahnutie, a ak to bude nevyhnutné, stiahne od spotrebiteľov výrobky, ktoré im už boli dodané, ak iné opatrenia nepostačujú na dosiahnutie vysokej úrovne ochrany zdravia.

2. Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku zodpovedný za maloobchodné alebo distribučné aktivity, ktoré neovplyvňujú balenie, označovanie, bezpečnosť alebo integritu potravín v medziach jeho príslušných aktivít, iniciuje postupy na stiahnutie výrobkov, ktoré nespĺňajú požiadavky bezpečnosti potravín, z trhu a prispieva k bezpečnosti potravín tým, že postúpi príslušné informácie potrebné na vysledovanie potraviny, pričom bude spolupracovať na krokoch, ktoré uskutočnia producenti, spracovatelia, výrobcovia a/alebo príslušné orgány.

3. Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku neodkladne informuje príslušné orgány, ak predpokladá alebo má dôvod veriť, že potravina, ktorú umiestnil na trh, môže byť škodlivá pre ľudské zdravie. Prevádzkovatelia informujú príslušné orgány o krokoch prijatých na predchádzanie rizikám pre konečného spotrebiteľa a nebudú brániť žiadnej osobe a ani ju odrádzať od spolupráce s príslušnými orgánmi v súlade s vnútroštátnym právom a právnou praxou, ak to môže zabrániť, znížiť alebo eliminovať riziko pochádzajúce z potravín. [...]“

3.1. Činnosti redistribučných a charitatívnych organizácií

Povaha činnosti organizácie, ako aj jej prevádzkový model podmieňujú, ktoré osobitné pravidlá regulačného rámca EÚ pre bezpečnosť potravín a informovanie spotrebiteľov o potravinách sa uplatňujú. Konkrétne v závislosti od toho, či organizácia redistribuuje potraviny inej organizácii (t. j. podnik-podnik) alebo priamo konečnému príjemcovi (podnik-zákazník), ako aj od druhu činnosti, ktorú vykonáva (napr. darovanie potravín živočíšneho pôvodu, príprava jedál), sa môžu uplatňovať rôzne požiadavky na výsledovateľnosť, hygienu potravín a poskytovanie informácií o potravinách.

⁽¹⁾ Článok 14 ods. 1 a 2 všeobecného potravinového práva.

⁽²⁾ Usmernenie k vykonávaniu článkov 11, 12, 14, 17, 18, 19 a 20 nariadenia (ES) č. 178/2002 o všeobecnom potravinovom práve. Závery Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat. https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/gfl_req_guidance_rev_8_en.pdf.

⁽³⁾ Článok 18 všeobecného potravinového práva.

Je preto dôležité posúdiť druh činnosti vykonávanej organizáciami zapojenými do redistribúcie potravín jednotlivo, pretože uplatniteľné pravidlá a súvisiace povinnosti sa môžu líšiť.

Keďže činnosti redistribučných a charitatívnych organizácií sa v zásade týkajú distribúcie potravín, možno ich v súlade so všeobecným potravinovým právom považovať za prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, ktorí sa zapájajú do „maloobchodnej“ činnosti.

— „maloobchod“⁽¹⁾ znamená manipuláciu s potravinami a/alebo ich spracúvanie a ich skladovanie v mieste predaja alebo dodávky konečnému spotrebiteľovi a zahŕňa distribučné zakončenie, stravovacie prevádzky, závodné jedálne, inštitucionálne stravovanie, reštaurácie a podobné prevádzky stravovacích služieb, obchody, distribučné centrá v supermarketoch a veľkoobchodné predajne.

Podľa predpisov EÚ v oblasti hygieny potravín sa RO a ChO v zásade považujú za „maloobchodné“ alebo distribučné centrá s činnosťami obmedzenými na skladovanie a prepravu. Uplatňovanie predpisov EÚ v oblasti hygieny potravín vrátane osobitných opatrení týkajúcich sa potravín živočíšneho pôvodu je ďalej vysvetlené v oddiele 5.

Podľa predpisov EÚ o označovaní potravín možno RO a ChO, ktoré pripravujú potraviny na priamu spotrebu konečným spotrebiteľom, považovať za „zariadenia spoločného stravovania“. Dôsledky tohto stavu, pokiaľ ide o povinnosti týkajúce sa poskytovania informácií o potravinách spotrebiteľom, sa podrobne rozoberajú v kapitole 6.

— „zariadenie spoločného stravovania“⁽²⁾ je akékoľvek zariadenie (vrátane vozidla alebo stánku s pevným stanovišťom alebo pojazdného stánku), ako sú reštaurácie, závodné jedálne, školské jedálne, nemocnice a kateringové spoločnosti, v ktorých sa v pracovnom čase pripravuje jedlo, aby bolo vhodné na priamu spotrebu konečným spotrebiteľom.

3.1.1. Triedenie nadbytočných potravín na redistribúciu

Potraviny sa nesmú umiestňovať na trh, ak nie sú bezpečné. Niektoré členské štáty a zainteresované strany požiadali o objasnenie týkajúce sa redistribúcie výrobkov, ktoré pozostávajú z viacerých jednotiek, z ktorých niektoré nemusia byť vhodné na ľudskú spotrebu. Môže ísť napríklad o: vrece s pomarančmi, kde jeden z pomarančov je plesnivý; viackusové balenie jogurtov, kde jeden jogurt môže mať poškodený obal; alebo balenie vajec, kde jedno vajce môže byť rozbité. Predpisy EÚ týkajúce sa bezpečnosti potravín prevádzkovateľovi potravinárskeho podniku nezakazujú, aby takéto potraviny na účely ich redistribúcie triedil. Konkrétne v článku 14 ods. 6 všeobecného potravinového práva sa stanovuje:

„— Ak je nejaká nebezpečná potravina súčasťou skupiny, dávky alebo zásielky potravín rovnakej triedy alebo popisu, musí sa predpokladať, že všetky potraviny v tejto skupine, dávke alebo zásielke sú tiež nebezpečné, pokiaľ po podrobnom vyhodnotení nie je dôkaz, že zvyšok dávky, série alebo zásielky je nebezpečný“.

Také úkony, ako je otvorenie sieťky s pomarančmi s cieľom oddeliť pokazené ovocie od ovocia, ktoré je vhodné na ľudskú spotrebu, ktoré vykonáva buď darca (napr. maloobchodník), alebo príjemca (napr. RO/ChO), sú preto povolené, ak po podrobnom posúdení možno zabezpečiť, že potravina, ktorá sa redistribuuje, je bezpečná na konzumáciu.

Pri vykonávaní takéhoto podrobného posúdenia sa prevádzkovateľ potravinárskeho podniku pri určovaní, či je potravina nevhodná na ľudskú spotrebu, môže riadiť argumentmi uvedenými v usmernení Komisie k vykonávaniu všeobecného potravinového práva⁽³⁾. Pri takomto posúdení možno zobrať do úvahy celý rad faktorov, ako napríklad: druh výrobku (napr. potraviny podliehajúce/nepodliehajúce skaze); zloženie výrobku (napr. vysoká/nízka vlhkosť); druh/úroveň spracovania; vizuálne a organoleptické faktory; integrita obalov a jednotlivých jednotiek; trvanlivosť produktu; podmienky manipulácie, skladovania a prepravy; návod na použitie (ak je k dispozícii) atď.

3.2. Vysledovateľnosť

Zabezpečenie vysledovateľnosti potravín na všetkých stupňoch výroby, spracovania a distribúcie je jednou z kľúčových povinností, ktorú prevádzkovateľom potravinárskych podnikov ukladá všeobecné potravinové právo s cieľom chrániť spotrebiteľov pred akýmikoľvek rizikami spojenými s potravinovým reťazcom a zaisťovať bezpečnosť potravín. Ak bolo zistené riziko, ktoré si vyžaduje odstránenie potraviny z trhu, systémy vysledovateľnosti zabezpečia, že tento proces možno riadiť včas a účinne.

⁽¹⁾ Článok 3 ods. 7 všeobecného potravinového práva.

⁽²⁾ Článok 2 ods. 2 písm. d) nariadenia (EÚ) č. 1169/2011.

⁽³⁾ Usmernenie k vykonávaniu článkov 11, 12, 14, 17, 18, 19 a 20 nariadenia (ES) č. 178/2002 o všeobecnom potravinovom práve.

Darcovia potravín, ktorí sú zároveň prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov, musia zaviesť systém vysledovateľnosti bez ohľadu na to, či sa tieto potraviny umiestňujú na trh na účely predaja alebo sa bezplatne sprístupňujú redistribučným a/alebo charitatívnym organizáciám. Ako je vysvetlené v oddiele 2.2, na súkromné osoby, ktoré poskytujú potraviny na báze *ad hoc* na komunitných alebo iných charitatívnych podujatiach, a na charitatívne organizácie, ktoré príležitostne dostávajú potraviny od súkromných darcov, sa povinnosti týkajúce sa vysledovateľnosti nevzťahujú.

Opatrenia vysledovateľnosti potrebné na zaistenie bezpečnosti potravinového reťazca musia zaviesť aj príjemcovia nadbytočných potravín, t. j. redistribučné a charitatívne organizácie, rovnako ako všetci prevádzkovatelia potravinárskych podnikov. Na úrovni EÚ boli stanovené aj osobitné pravidlá týkajúce sa potravín živočíšneho pôvodu ⁽¹⁾, ako aj klíčkov a semien určených na výrobu klíčkov ⁽²⁾ s cieľom zabezpečiť správne uplatňovanie požiadaviek na vysledovateľnosť týchto potravín so zreteľom na predchádzajúce skúsenosti s riadením kríz bezpečnosti potravín. Ďalšie informácie o tom, ako v praxi splniť požiadavky na vysledovateľnosť, sa uvádzajú aj v usmerňovacom dokumente, ktorý má všetkým subjektom pomôcť pri plnení povinností vyplývajúcich zo všeobecného potravinového práva ⁽³⁾.

V tomto usmernení sa napríklad uvádza, že na splnenie požiadaviek stanovených v článku 18 by sa mali uchovávať aspoň tieto informácie:

- meno, adresa dodávateľa a identifikácia dodávaných výrobkov,
- meno, adresa kupujúceho a identifikácia dodávaných výrobkov,
- dátum a v prípade potreby čas transakcie/dodávky,
- objem v prípade potreby alebo množstvo.

Pokiaľ ide o minimálne obdobie vedenia záznamov, v usmernení sa uvádza, že obdobie piatich rokov od dátumu výroby alebo dodávky pravdepodobne splňa ciele nariadenia.

Keďže redistribúcia potravín prebieha na konci potravinového hodnotového reťazca a RO a ChO zvyčajne neskladujú potraviny veľmi dlho, Komisia sa domnieva, že orientačné obdobie vedenia záznamov v rozmedzí 2 až 5 rokov je primerané. Členské štáty môžu takéto obdobia bližšie špecifikovať vo vnútroštátnych predpisoch a/alebo usmerneniach a prípadne prispôbiť požadované obdobia vedenia záznamov povahe príslušnej činnosti (napríklad v prípade sociálnych reštaurácií by sa mohli vyžadovať kratšie obdobia).

Európska komisia v roku 2004 objasnila povinnosti vysledovateľnosti v súvislosti s redistribúciou potravín ⁽⁴⁾. Vo všeobecnosti sú všetci prevádzkovatelia potravinového reťazca povinní zaznamenať dodávateľov výrobkov, ktoré dostávajú (jeden krok späť), a príjemcov výrobkov (jeden krok vpred). V prípade distribúcie potravín konečnému spotrebiteľovi však nie je potrebné zaznamenávať príjemcov.

Zabezpečenie vysledovateľnosti „jeden krok vpred“ pri redistribučných činnostiach môže preto predstavovať novú povinnosť pre niektorých prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, napríklad v sektore maloobchodu a verejného stravovania, ktorí bežne dodávajú jedlo konečnému spotrebiteľovi. Ak prevádzkovatelia potravinárskych podnikov distribuujú potraviny redistribučným a charitatívnym organizáciám, musia zabezpečiť nielen vysledovateľnosť výrobkov, ktoré dostávajú, ale aj výrobkov, ktoré dodávajú (t. j. „jeden krok vpred“).

Povinnosti redistribučných a charitatívnych organizácií týkajúce sa vysledovateľnosti sa líšia. Kým redistribučné organizácie musia viesť záznamy o dodávateľoch výrobkov (t. j. dodávateľov výrobkov, ktoré dostávajú), ako aj o organizáciách, ktorým potraviny distribuujú, charitatívne organizácie, ktoré dodávajú potraviny konečnému spotrebiteľovi, musia viesť len záznamy o dodávateľoch potravín, ktoré dostávajú.

⁽¹⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 931/2011 z 19. septembra 2011 o požiadavkách na vysledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu, (Ú. v. EÚ L 242, 20.9.2011, s. 2).

⁽²⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 208/2013 z 11. marca 2013 o požiadavkách na vysledovateľnosť klíčkov a semien určených na výrobu klíčkov (Ú. v. EÚ L 68, 12.3.2013, s. 16).

⁽³⁾ Usmernenie k vykonávaniu článkov 11, 12, 14, 17, 18, 19 a 20 nariadenia (ES) č. 178/2002 o všeobecnom potravinovom práve.

⁽⁴⁾ E-2704/04.

V prípade produktov rybolovu a akvakultúry musia byť všeobecné pravidlá vysledovateľnosti doplnené osobitnými pravidlami vysledovateľnosti uvedenými v článku 58 nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009⁽¹⁾, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Únie na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva. To znamená, že okrem povinností vyplývajúcich z požiadaviek na vysledovateľnosť stanovených vo všeobecnom potravinovom práve musia prevádzkovatelia na všetkých stupňoch výroby, spracovania a distribúcie (vrátane redistribučných a charitatívnych organizácií) disponovať osobitnými informáciami potrebnými na vysledovanie produktov rybolovu a akvakultúry a že tieto produkty je možné späťne vysledovať do štádia lovu alebo zberu.

Niektoré členské štáty tiež poskytujú dodatočné usmernenia, aby subjektom pomohli plniť si povinnosti vysledovateľnosti v súvislosti s redistribúciou potravín.

4. URČENIE PRIMÁRNEJ ZODPOVEDNOSTI A PRÁVNEJ ZODPOVEDNOSTI PRI VZNIKU OTÁZOK BEZPEČNOSTI POTRAVÍN

4.1. Právny kontext

Primárna a právna zodpovednosť

Primárna zodpovednosť prevádzkovateľov potravinárskych podnikov za zabezpečenie súladu s potravinovým právom (právných predpisov EÚ aj vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov, a to nielen v oblasti právnych predpisov o bezpečnosti potravín, ale aj iných právnych predpisov týkajúcich sa potravín) stanovená v článku 17 všeobecného potravinového práva sa týka činností, ktoré sú pod ich kontrolou, a uplatňuje sa v celom potravinovom dodávateľskom reťazci. Členským štátom sa preto zakazuje zachovávať alebo prijímať právne predpisy na vnútroštátnej úrovni, ktoré by ktoréhokoľvek prevádzkovateľa potravinárskeho podniku od tejto povinnosti oslobodili.

Požiadavka primárnej zodpovednosti nemá za následok zavedenie režimu Únie, ktorý by upravoval rozdelenie právnej zodpovednosti medzi rôzne subjekty v potravinovom reťazci. Zisťovanie skutočností a okolností, na základe ktorých prevádzkovateľ môže podliehať trestným sankciám a/alebo mať občianskoprávnou zodpovednosť, je komplexnou otázkou, ktorá vo veľkej miere závisí od štruktúry jednotlivých právnych systémov a v zásade patrí do právomoci jednotlivých štátov.

Aj keď požiadavka stanovená v článku 17 ods. 1 je priamo uplatniteľná, právna zodpovednosť prevádzkovateľov potravinárskych podnikov by mala v praxi vyplývať z porušenia osobitnej požiadavky potravinového práva a z pravidiel občianskoprávnej a trestnoprávnej zodpovednosti, ktoré možno nájsť vo vnútroštátnom právnom poriadku každého členského štátu. Konanie o právnej zodpovednosti sa nebude zakladať na článku 17, ale na právnom základe stanovenom v osobitných právnych predpisoch na vnútroštátnej úrovni, ktoré boli porušené. Napriek tomu, ak sa zistí, že výrobok nespĺňa právne požiadavky, právna zodpovednosť každého subjektu v potravinovom reťazci by sa mala posúdiť na základe toho, či si splnil svoje vlastné povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo všeobecného potravinového práva.

Zodpovednosť výrobcu za chybné potravinové výrobky (smernica Rady 85/374/EHS⁽²⁾)

V článku 21 všeobecného potravinového práva sa uvádza, že jeho ustanovenia:

“...budú platiť bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia smernice Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky”.

V tejto smernici sa na úrovni EÚ stanovila zásada, že za škody spôsobené chybou (akéhokoľvek) výrobku (okrem primárnych poľnohospodárskych výrobkov) je zodpovedný výrobca. Výrobcom sa označuje výrobca výrobku, ale zároveň „ktorákoľvek osoba, ktorá sa uvedením svojho mena, ochrannej značky alebo iného rozlišovacieho znaku uvádza ako jeho výrobca“.

Pokiaľ ide o chybné potravinové výrobky, smernica 85/374/EHS sa uplatňuje v rozsahu, v akom jej ustanovenia nie sú v rozpore so všeobecným potravinovým právom, najmä pokiaľ ide o primárnu zodpovednosť prevádzkovateľov potravinárskych podnikov za zabezpečenie súladu so všetkými požiadavkami potravinového práva stanovenými na úrovni EÚ aj na vnútroštátnej úrovni, ktoré sa vzťahujú na prevádzku pod ich kontrolou. Ako už bolo uvedené, ak sa zistí, že výrobok je chybný, pri posudzovaní zodpovednosti by sa malo zohľadniť, či si výrobca riadne splnil svoje vlastné osobitné povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo všeobecného potravinového práva.

⁽¹⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1224/2009 z 20. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Únie na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES) č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008, (ES) č. 1342/2008 a ktorým sa zrušujú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006 (Ú. v. EÚ L 343, 22.12.2009, s. 1).

⁽²⁾ Smernica Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky (Ú. v. ES L 210, 7.8.1985, s. 29).

Ako sa určuje zodpovednosť a právna zodpovednosť pri vzniku otázok bezpečnosti potravín?

V prípade obáv o bezpečnosť potravín (napríklad otrava jedlom) orgány verejného zdravia preskúmajú celý potravinový reťazec s cieľom určiť pôvod a príčinu problému. Môže sa stať, že problém s bezpečnosťou potravín zistil potravinársky podnik, ktorý podnikne kroky na stiahnutie nebezpečných potravín z trhu, resp. od používateľa, alebo ich oznámenie (pozri aj oddiel 3).

Určenie právnej zodpovednosti daného prevádzkovateľa (prevádzkovateľov) potravinárskeho podniku si vyžaduje identifikáciu príčiny problému a prevádzky/činnosti, v priebehu ktorej sa incident vyskytol, od prípadu k prípadu, napr.:

- spôsobila otravu jedlom nedostatočná pasterizácia (úloha výrobcu potravín),
- bol chladiarenský reťazec porušený počas prepravy potravín od dodávateľa až po predajcu (úloha poskytovateľa logistických služieb),
- nebola potravina pred maloobchodným predajom riadne uskladnená (úloha predajcu),
- bola potravina distribuovaná charitatívnou organizáciou po dátume spotreby (úloha charitatívnej organizácie) atď.

Znovu treba pripomenúť, že zisťovanie skutočností a okolností, na základe ktorých prevádzkovateľ môže podliehať trestným sankciám a/alebo mať občianskoprávnou zodpovednosť, je otázkou, ktorá vo veľkej miere závisí od štruktúry jednotlivých vnútroštátnych právnych systémov. Ďalšie informácie týkajúce sa významu a vplyvu článku 17 ods. 1 všeobecného potravinového práva v súvislosti s rozdelením zodpovedností v poľnohospodársko-potravinovom reťazci sa uvádzajú v usmernení o vykonávaní všeobecného potravinového práva ⁽¹⁾.

4.2. Dôsledky redistribúcie nadbytočných potravín

Obavy týkajúce sa potenciálnej právnej zodpovednosti môžu byť prekážkou, ktorá obmedzuje výrobcov potravín a maloobchodníkov v tom, aby sa podieľali na činnostiach súvisiacich s redistribúciou potravín. Okrem právnych obáv môžu mať prevádzkovatelia potravinárskych podnikov aj obavy z možného poškodenia dobrého mena firmy/značky, ak by v rámci redistribúcie potravín došlo k incidentu súvisiacemu s bezpečnosťou potravín.

Je potrebné zdôrazniť, že požiadavka primárnej zodpovednosti sa vzťahuje na všetkých prevádzkovateľov potravinárskych podnikov bez ohľadu na to, či potravinárske výrobky predávajú alebo darujú. Článok 17 nariadenia (ES) č. 178/2002 sa naďalej uplatňuje rovnakým spôsobom. Jediný rozdiel spočíva v tom, že do distribučného reťazca sa pridá ďalší stupeň (t. j. redistribučná a/alebo charitatívna organizácia), ktorý bude podobne ako ostatní prevádzkovatelia potravinárskych podnikov niesť zodpovednosť za prevádzku v rámci príslušnej oblasti kontroly.

Zatiaľ čo pojem „primárnej zodpovednosti“ stanovený vo všeobecnom potravinovom práve sa v prípade činností pod ich kontrolou vždy vzťahuje na každý subjekt, ktorý sa podieľa na redistribúcii potravín, určenie, „kto by mal byť za čo zodpovedný“ napríklad v prípade incidentu súvisiaceho s bezpečnosťou potravín, je v právomoci jednotlivých štátov. V niektorých členských štátoch ⁽²⁾ sa stanovujú formálne dohody o partnerstve, ktoré dokumentujú prevod vlastníctva príslušných tovarov medzi darcami a príjemcami, ako aj príslušnú úlohu a zodpovednosť týchto subjektov pri zaisťovaní bezpečnosti, vyšetrovateľnosti a informovanosti spotrebiteľov v celom reťazci redistribúcie potravín.

5. HYGIENICKÉ PREDPISY A REDISTRIBÚCIA NADBYTOČNÝCH POTRAVÍN

Všetci spotrebitelia musia byť rovnako chránení rovnakými normami v oblasti bezpečnosti potravín, či už sa potraviny predávajú priamo spotrebiteľom alebo ich redistribučné a iné charitatívne organizácie redistribuujú ľuďom v núdzi. S cieľom zabezpečiť túto zásadu redistribúcia nadbytočných potravín vrátane dodávky a manipulácie s potravinami, ako aj prípadné ďalšie spracovanie a príprava potravín (napríklad v sociálnych reštauráciách) musia byť v súlade s predpismi EÚ o hygiene potravín, ktoré sa vzťahujú na všetkých prevádzkovateľov potravinárskych podnikov. Normy v oblasti hygieny potravín, ktoré sa musia dodržiavať pri obchodných činnostiach, sa vzťahujú aj na činnosti redistribučných a charitatívnych organizácií.

⁽¹⁾ Usmernenie k vykonávaniu článkov 11, 12, 14, 17, 18, 19 a 20 nariadenia (ES) č. 178/2002 o všeobecnom potravinovom práve.

⁽²⁾ Napr. Francúzsko – model vzájomnej dohody o darovaní potravín medzi maloobchodnou spoločnosťou a združením potravinovej pomoci autorizovanej podľa článku L. 230-6 zákona o vidieku a morském rybolove (Convention de dons de denrées alimentaires entre un commerce de détail alimentaire et une association d'aide alimentaire habilitée en application de l'article L. 230-6 du code rural et de la pêche maritime) (pozri: <http://agriculture.gouv.fr/don-alimentaire-un-modele-de-convention-entre-distributeurs-et-associations>).

S cieľom chrániť spotrebiteľov a zaistiť bezpečnosť potravín sa na trh môžu umiestniť iba potraviny, ktoré spĺňajú požiadavky stanovené v predpisoch EÚ o hygiene potravín a ktoré sú vhodné na ľudskú spotrebu, a to aj v prípade potravín, ktoré neziskové organizácie darovali na distribúciu ľuďom v núdzi. Redistribučné a charitatívne organizácie musia ako prevádzkovatelia potravinárskych podnikov dodržiavať všeobecné potravinové právo a predpisy EÚ o hygiene potravín [tzv. balík hygienických predpisov⁽¹⁾ pozostávajúci z nariadenia (ES) č. 852/2004, ktoré obsahuje všeobecné hygienické požiadavky, prípadne nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004⁽²⁾, ktoré obsahuje dodatočné osobitné hygienické požiadavky na potraviny živočíšneho pôvodu].

5.1. Všeobecné hygienické požiadavky vzťahujúce sa na všetky činnosti týkajúce sa darovania potravín

Samotný cieľ predpisov o hygiene potravín – zabrániť kontaminácii potravín (a tým zabrániť ich znehodnoteniu v dôsledku bakteriálneho rastu) s cieľom chrániť ľudské zdravie – tiež prispieva k zníženiu potravinového odpadu. Predpisy EÚ o hygiene potravín sú veľmi všeobecné a poskytujú veľkú mieru flexibility na uspokojenie osobitných potrieb rôznych typov zariadení (napríklad reštaurácií). Táto flexibilita je vysvetlená v oznámení Komisie o realizácii systémov riadenia bezpečnosti potravín so zohľadnením programov nevyhnutných požiadaviek (PNP) a postupov založených na zásadách HACCP vrátane zjednodušovania/flexibility pri realizácii v prípade určitých prevádzkovateľov potravinárskych podnikov⁽³⁾.

Nariadenie (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín sa vzťahuje na všetky potravinárske prevádzky.

Najrelevantnejšie požiadavky týkajúce sa redistribúcie potravín sú:

- registrácia podniku u príslušných orgánov (môže ísť o jednoduchý postup oznámenia činností alebo významnej zmeny činností príslušným vnútroštátnym orgánom);
- uplatňovanie správnych hygienických postupov stanovených v prílohe II k uvedenému nariadeniu;
- vykonávanie postupov založených na zásadách HACCP.

V nariadení (ES) č. 852/2004 sa nestanovujú veľmi podrobné pravidlá, ale všeobecné požiadavky (napríklad na zabránenie kontaminácii potravín), ktoré musia dodržiavať všetky subjekty.

Tieto predpisy o hygiene potravín, ktoré poskytujú veľkú flexibilitu v tom, ako sa vykonávajú, sú jedinými predpismi, ktoré sa vzťahujú na:

- maloobchodníkov, ktorí iba uskladňujú alebo prepravujú potraviny, ktoré nepodliehajú teplotným požiadavkám, ako je chladenie alebo mrazenie. (Príkladom takýchto potravín sú cestoviny, konzervované potraviny, cukor, múka atď.);
- maloobchodníkov, ktorí dodávajú potraviny priamo konečnému spotrebiteľovi (vrátane stravovacích zariadení podľa vymedzenia v článku 3 ods. 7 všeobecného potravinového práva);
- subjekty, ktoré spracúvajú iba potraviny neživočíšneho pôvodu (napríklad ovocie, zeleninu, orechy) na ďalšiu redistribúciu.

5.2. Osobitné hygienické požiadavky vzťahujúce sa na redistribúciu potravín živočíšneho pôvodu

Dodatočné osobitné predpisy o hygiene potravín stanovené v nariadení (ES) č. 853/2004 sa uplatňujú v prípade, keď maloobchodníci a redistribučné organizácie dodávajú potraviny živočíšneho pôvodu iným zariadeniam. Potraviny živočíšneho pôvodu zahŕňajú mäso, produkty rybolovu a akvakultúry, mliečne výrobky (napr. syry), vajcia a výrobky z vajec atď. V zásade maloobchodníci, ktorí chcú dodávať potraviny živočíšneho pôvodu redistribučným alebo charitatívnym organizáciám, musia dodržať všetky ustanovenia nariadenia (ES) č. 853/2004, pričom podliehajú aj súvisiacim dodatočným administratívnym požiadavkám a záťaži vrátane schválenia vnútroštátnymi orgánmi pred začatím činností.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/hygienelaw/com_rules_en.htm

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu (Ú. v. EÚ L 226, 25.6.2004, s. 22).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 278, 30.7.2016, s. 1.

Odchýlka od nariadenia (ES) č. 853/2004 sa uplatňuje, ak na maloobchodnej úrovni dodávka potravín živočíšneho pôvodu:

- je okrajová, obmedzená a miestna, alebo
- sa obmedzuje na prepravu a skladovanie [v tomto prípade sa však uplatňujú teplotné požiadavky stanovené v nariadení (ES) č. 853/2004].

Výnimky sa vzťahujú aj na tzv. zmiešané výrobky⁽¹⁾, t. j. potraviny, ktoré obsahujú spracované produkty živočíšneho pôvodu, ako aj produkty neživočíšneho pôvodu. Zahŕňajú veľké množstvo veľmi rozdielnych výrobkov (napríklad pizza so šunkou, olivy plnené syrom, chlieb alebo koláče s maslom, cestoviny s vaječnými výrobkami atď.). Sú vylúčené z uplatňovania dodatočných predpisov o hygiene potravín, ktoré sa vzťahujú na redistribúciu potravín živočíšneho pôvodu. Spracované produkty živočíšneho pôvodu používané ako prísady na prípravu takýchto potravín však musia byť získané a musí sa s nimi manipulovať v súlade s požiadavkami nariadenia (ES) č. 853/2004.

Na dodávky potravín živočíšneho pôvodu dodávané maloobchodníkmi, ktorým boli udelené takéto odchýlky, sa môžu vzťahovať dodatočné vnútroštátne predpisy.

Môže sa stať, že prevádzkovateľ, ktorý zvyčajne dodáva potraviny iba konečnému spotrebiteľovi, napríklad mäsiarstvo alebo supermarket [na ktoré sa nariadenie (ES) č. 853/2004 nevzťahuje], musí spĺňať všetky ustanovenia daného nariadenia pri darovaní určitých potravín (živočíšneho pôvodu) inému zariadeniu, či už ide o redistribučnú organizáciu alebo sociálnu reštauráciu. Ak činnosť prebieha medzi dvomi podnikmi, maloobchodník musí dodržať všetky ustanovenia nariadenia (ES) č. 853/2004.

Na riešenie tejto otázky sa členským štátom umožňuje odchýliť sa od pravidiel v nariadení (ES) č. 853/2004, ak ide o „okrajovú, miestnu a obmedzenú“ činnosť. Tieto pojmy sú ďalej vysvetlené v oddiele 3.6 usmerňovacieho dokumentu o implementácii určitých ustanovení nariadenia (ES) č. 853/2004 o hygiene potravín živočíšneho pôvodu. Stručne povedané, pojem „okrajová“ znamená malú časť činností, pojem „obmedzená“ znamená obmedzenie činnosti na určité produkty a pojem „miestna“ odkazuje na bezprostrednú blízkosť dodávateľa. Členské štáty by mali tieto pojmy ďalej vymedziť vo vnútroštátnych opatreniach, ktoré musia oznámiť⁽²⁾ Komisii a ostatným členským štátom.

V prílohe 2 sa uvádza rozhodovací strom, ktorý má darcom a príjemcom uľahčiť posudzovanie potreby súladu s nariadením (ES) č. 853/2004.

5.3. Hygienické požiadavky vzťahujúce sa na redistribúciu nadbytočných potravín z odvetvia pohostinských a stravovacích služieb

Hoci redistribúcia nadbytočných potravín z pohostinských a stravovacích zariadení je z hygienických dôvodov obmedzenejšia, prevádzkovatelia potravinárskych podnikov môžu v jednotlivých prípadoch identifikovať a posúdiť možné príležitosti, ako tieto potraviny redistribuovať. Kapacita na zaistenie bezpečnej redistribúcie prebytku sa bude líšiť v závislosti od faktorov, ako je: druh vyrobenej potraviny/jedla; charakter zariadenia; dostupnosť organizácií príjemcov; prístup k poskytovateľovi logistiky, ktorý vie zabezpečiť bezpečnú prepravu dostupného prebytku atď.

S cieľom predísť plytvaniu potravinami je dôležité, aby prevádzkovatelia stravovacích zariadení v čo najväčšej možnej miere zabránili produkcii nadmerného množstva potravín a pozorne monitorovali množstvá potravín, ktoré sú priebežne k dispozícii, napríklad v bufetoch. Hoci pravidlá v členských štátoch sa môžu líšiť, niektoré vnútroštátne orgány povolia redistribúciu určitých potravín dostupných zákazníkom, napríklad skladovateľných balených potravín (napr. korenie, krekry, sušienky atď.) za predpokladu, že výrobky nie sú otvorené a balenie nie je poškodené.

V nariadení (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín sa nezakazuje chladenie jedál na konci podávania s cieľom uľahčiť darovanie potravín z odvetvia stravovacích/pohostinských služieb.

⁽¹⁾ Článok 2 písm. a) rozhodnutia Komisie 2007/275/ES zo 17. apríla 2007 o zoznamoch zvierat a výrobkov, na ktoré sa vzťahujú kontroly na miestach hraničnej kontroly podľa smerníc Rady 91/496/EHS a 97/78/ES (Ú. v. EÚ L 116, 4.5.2007, s. 9).

⁽²⁾ Postup oznamovania podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 241, 17.9.2015, s. 1)..

V záujme uľahčenia bezpečnej redistribúcie nadbytočných potravín niektoré členské štáty a odvetvové organizácie vypracovali, resp. v súčasnosti vypracúvajú osobitné usmernenia o darovaní z odvetvia stravovacích/pohostinských služieb ⁽¹⁾.

5.4. Zmrazenie nadbytočných potravín na uľahčenie redistribúcie

V nedávnych diskusiách s členskými štátmi v súvislosti s usmerneniami, ktoré sú na úrovni EÚ potrebné na uľahčenie darovania potravín, odborníci uviedli, že by sa mala zvážiť prax zmrazovania potravín pred uplynutím dátumu ich použiteľnosti s cieľom predĺžiť ich trvanlivosť a uľahčiť ich bezpečnú redistribúciu, pretože potraviny prijaté redistribučnými a charitatívnymi organizáciami sa nemôžu vždy darovať zákazníkom do dátumu spotreby. Z hygienických dôvodov sa však v nariadení (ES) č. 853/2004 stanovuje, že potraviny živočíšneho pôvodu určené na zmrazovanie musia byť po výrobe zmrazené bez zbytočného odkladu ⁽²⁾. Táto požiadavka sa nevzťahuje na maloobchodníkov dodávajúcich výrobky iným prevádzkovateľom potravinárskych podnikov, ako sú potravinové banky, za predpokladu, že činnosť maloobchodníkov zostane okrajová, miestna a obmedzená v súlade s článkom 1 ods. 5 písm. b) bodom ii) uvedeného nariadenia. Členské štáty, ktoré poskytujú možnosť zmrazenia potravín živočíšneho pôvodu na účely redistribúcie, by mali prijať príslušné vnútroštátne opatrenia a oznámiť ich Komisii a ostatným členským štátom.

6. POSKYTOVANIE INFORMÁCIÍ O POTRAVINÁCH SPOTREBITEĽOM

6.1. Právny kontext

V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 ⁽³⁾ o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom sa stanovujú všeobecné zásady, požiadavky a povinnosti, ktoré sa vzťahujú na poskytovanie informácií o potravinách, a najmä na označovanie potravín. Jeho cieľom je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia a záujmov spotrebiteľov tým, že im poskytne základ pre informované rozhodnutia a bezpečné používanie potravín. V súvislosti s redistribúciou nadbytočných potravín je rozhodujúce zabezpečiť, aby koneční príjemcovia mali prístup k rovnakým informáciám, aké sa vyžadujú a poskytujú pri nákupe potravín v obchode.

Zoznam povinných údajov, ktoré musia byť uvedené v označení potravín, je špecifikovaný v článku 9 ods. 1 nariadenia a okrem iného obsahuje: názov potraviny, zoznam zložiek, dátum minimálnej trvanlivosti alebo, ak je to vhodné, dátum spotreby; akékoľvek osobitné podmienky skladovania a/alebo podmienky používania; a označenie výživovej hodnoty. Ďalšie povinné informácie sa môžu vyžadovať aj v ustanoveniach o označovaní v iných právnych predpisoch EÚ vrátane odvetvových právnych predpisov (napr. nariadenie (ES) č. 853/2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu, predpisy spoločnej organizácie trhov, ako je nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1379/2013 ⁽⁴⁾ o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry, obchodné normy) alebo vo vnútroštátnych právnych predpisoch.

Zodpovednosť prevádzkovateľov potravinárskych podnikov

V článku 8 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 sa stanovuje zodpovednosť prevádzkovateľov potravinárskych podnikov týkajúca sa poskytovania informácií o potravinách spotrebiteľom. Okrem iného sa v ňom uvádza, že:

- za informácie o potravine je zodpovedný ten prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, pod ktorého menom alebo obchodným menom sa potravina umiestňuje na trh, alebo dovozca;
- prevádzkovateľ potravinárskeho podniku musí zabezpečiť prítomnosť a presnosť informácií o potravine v súlade s predpismi EÚ a všetkými príslušnými opatreniami ustanovenými vo vnútroštátnych právnych predpisoch;
- prevádzkovatelia potravinárskych podnikov, ktorí neovplyvňujú informácie o potravinách, nesmú dodávať potraviny, o ktorých na základe informácií, ktoré majú ako odborníci k dispozícii, vedia alebo predpokladajú, že nie sú v súlade s uplatniteľnými predpismi o poskytovaní informácií o potravinách;

⁽¹⁾ Pozri „Usmernenia o darovaní potravín“ na: http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/library_en.

⁽²⁾ Mäso určené na zmrazenie sa musí po výrobe zmraziť bez zbytočného odkladu [nariadenie (ES) č. 853/2004]. To vylučuje možnosť zmrazenia takýchto výrobkov na konci ich trvanlivosti z dôvodov hygieny a kvality.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1379/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1184/2006 a (ES) č. 1224/2009 a zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 104/2000 (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 1).

- prevádzkovatelia potravinárskych podnikov v rámci svojej podnikateľskej činnosti nesmú meniť informácie priložené k potravině, ak by takáto zmena uviedla spotrebiteľa do omylu alebo inak znížila úroveň ochrany spotrebiteľa a možnosti konečného spotrebiteľa rozhodovať sa o výbere na základe informácií. Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov sú zodpovední za všetky zmeny informácií pripojených k potravině, ktoré vykonajú;
- prevádzkovatelia potravinárskych podnikov musia v podnikoch, ktoré sú pod ich kontrolou, zabezpečiť súlad s požiadavkami predpisov o poskytovaní informácií o potravinách a s príslušnými vnútroštátnymi ustanoveniami, ktoré sa týkajú ich činností, a musia overiť, či sú tieto požiadavky splnené.

Ako sa majú poskytovať povinné informácie?

V prípade balenej potraviný sa v článku 12 ods. 2 stanovuje, že povinné informácie o potravinách musia byť uvedené priamo na balení alebo na pripojenej etike. V niektorých prípadoch takéto informácie môžu byť uvedené aj v obchodných dokladoch týkajúcich sa potravín, ak možno zaručiť, že takéto doklady buď sprevádzajú potraviny, ktorých sa týkajú, alebo boli zaslané vopred alebo zároveň s dodávkou. V článku 8 ods. 7 sa stanovuje, že poskytovanie informácií prostredníctvom obchodných dokladov je možné v prípadoch, ak sú balené potraviny určené konečnému spotrebiteľovi, ale umiestňujú sa na trh v štádiu pred predajom konečnému spotrebiteľovi, alebo ak sú určené na zásobovanie zariadení spoločného stravovania (na ďalšiu prípravu, spracovanie, delenie alebo porciovanie).

Okrem informácií o potravinách, ktoré sa uvádzajú v obchodných dokladoch, musia byť na vonkajšom obale, v ktorom sa balené potraviny umiestňujú na trh, uvedené aj tieto údaje: názov potraviný, dátum minimálnej trvanlivosti alebo dátum spotreby, všetky osobitné podmienky skladovania a/alebo podmienky použitia a meno alebo obchodné meno a adresa prevádzkovateľa potravinárskeho podniku zodpovedného za poskytovanie informácií o potravinách (ako sa uvádza v článku 8 ods. 1).

V prípade nebalených potravín sa v článku 44 bližšie objasňuje, ktoré informácie sa musia poskytnúť a akým spôsobom. Uvádza sa v ňom, že ak sa potraviny ponúkajú na predaj konečnému spotrebiteľovi alebo zariadeniam spoločného stravovania bez balenia alebo ak sú potraviny zabalené v priestoroch predaja na žiadosť spotrebiteľa alebo sú balené na priamy predaj, poskytnutie údajov uvedených v článku 9 ods. 1 písm. c) je povinné. To znamená, že spotrebiteľ musí byť informovaný, či je v potravině prítomná akákoľvek zložka alebo pomocná látka uvedená v prílohe II k nariadeniu alebo získaná z látok alebo výrobkov uvedených v prílohe II, spôsobujúcich alergie alebo neznášanlivosť, ktoré sa používajú pri výrobe alebo príprave potraviný a ktorá sa nachádza v konečnom výrobku, aj keď v pozmenenom stave.

V článku 44 sa tiež uvádza, že členské štáty môžu prijať vnútroštátne opatrenia týkajúce sa spôsobu, akým sa majú poskytovať informácie o alergénoch (a akékoľvek iné povinné údaje stanovené v predpisoch EÚ, ktoré sa vyžadujú vo vnútroštátnych právnych predpisoch vzťahujúcich sa na nebalené potraviny), a v prípade potreby pravidiel týkajúce sa ich formy vyjadrenia a prezentácie. Napríklad niektoré členské štáty prijali osobitné právne predpisy, ktoré umožňujú v obchodoch zavesiť označenia, na ktorých sa uvádza, že ľudia sa môžu obrátiť na pracovníkov a požiadať ich o ďalšie informácie o alergénoch.

V osobitnom prípade produktov rybolovu a akvakultúry možno povinné informácie o nebalených potravinách poskytovať pri maloobchodnom predaji prostredníctvom komerčných oznamov, ako sú vývesné tabule alebo plagáty.

Podnik-podnik verus podnik-zákazník

Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov, ktorí dodávajú potraviny, ktoré nie sú určené konečnému spotrebiteľovi, iným prevádzkovateľom potravinárskych podnikov alebo zariadeniam spoločného stravovania, zabezpečia, aby títo iní prevádzkovatelia potravinárskych podnikov mali dostatočné informácie, ktoré im umožnia plniť si povinnosti týkajúce sa prítomnosti a presnosti informácií o potravinách (ako sa uvádza v článku 8 ods. 2), napríklad tak, že tieto informácie uvedú v obchodných dokladoch, ak nie sú uvedené na samotnej potravině.

V prípade osobitných informácií pre spotrebiteľa, ktoré sa majú poskytovať o produktoch rybolovu a akvakultúry, sa ich prenos v prípade potreby zabezpečí podľa odvetvových pravidiel výsledovateľnosti. Na spracované a pripravené produkty rybolovu a akvakultúry (patriace pod kódy 1604 a 1605 kombinovanej nomenklatúry⁽¹⁾) sa uplatňuje všeobecné pravidlo podľa článku 8 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011.

⁽¹⁾ Kombinovaná nomenklatúra (https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/what-is-common-customs-tariff/combined-nomenclature_en).

6.2. Dôsledky redistribúcie nadbytočných potravín

6.2.1. Požiadavky na informácie týkajúce sa balených potravín

Bez ohľadu na to, či sú potraviny zakúpené spotrebiteľmi alebo sú bezplatne sprístupnené konečným príjemcom prostredníctvom potravinovej pomoci alebo iných mechanizmov redistribúcie potravín, informácie o potravinách musia byť prítomné a poskytnuté konečnému príjemcovi v súlade s predpismi EÚ a príslušnými vnútroštátnymi predpismi týkajúcimi sa poskytovania informácií o potravinách spotrebiteľom. Ak sú darované potraviny označené v súlade so všetkými právnymi požiadavkami, povinnosti týkajúce sa poskytovania informácií o potravinách možno ľahko splniť. Ak sa však vyprodukuje prebytok potravín, napríklad na výrobní úrovni, v dôsledku nesprávneho označenia výrobkov a/alebo chýb pri označovaní, ktoré znemožnia prístup potravinového výrobku k bežným maloobchodným kanálom, bude potrebné prijať dodatočné opatrenia a/alebo opatrenia, aby sa zabezpečilo, že konečný príjemca dostane všetky povinné informácie, ktoré sa vyžadujú.

Pokiaľ ide o balené potraviny sprístupnené konečnému spotrebiteľovi, v predpisoch EÚ sa vyžaduje, aby sa na obale alebo na pripojenej etikete uviedli všetky povinné údaje. V prípadoch, keď potraviny s nedostatočným označením nemôžu byť pred redistribúciou označené, prevádzkovateľ potravinárskeho podniku zodpovedný za informácie o potravinách (pozri článok 8 ods. 1) musí poskytnúť všetky potrebné informácie redistribučnej a/alebo charitatívnej organizácii, aby zabezpečil, že si tieto organizácie budú môcť splniť svoje povinnosti týkajúce sa poskytovania informácií o potravinách konečnému príjemcovi. Niektoré členské štáty poskytli usmernenia, aby zabezpečili, že bezpečná a jedlá potravina, ktorá by sa inak vyhodila, sa bude môcť redistribuovať, pričom sa súčasne zabezpečí, aby konečný príjemca mal prístup ku všetkým potrebným informáciám (pozri článok 9 ods. 1), a to aj vtedy, ak takéto informácie nie sú priamo uvedené na etikete. V prípadoch, keď chybné označenie môže mať dôsledky na verejné zdravie (napríklad v prípade informácií o prítomnosti alergénov), však členské štáty môžu požadovať, aby sa chyba na označení príslušného výrobku pred jeho darovaním opravila.

6.2.2. Jazykové požiadavky

V nariadení (EÚ) č. 1169/2011 sa vyžaduje, aby sa povinné informácie o potravinách uviedli v jazyku, ktorý je ľahko zrozumiteľný pre spotrebiteľov v členských štátoch, v ktorých sa potraviny umiestňujú na trh⁽¹⁾. Okrem toho členské štáty, v ktorých sa výrobok predáva, môžu vyžadovať používanie konkrétneho jazyka⁽²⁾.

V praxi ide o úradný jazyk (úradné jazyky) krajiny, v ktorej sa potraviny umiestňujú na trh. Povinné informácie však možno poskytovať aj v cudzom jazyku, ktorému spotrebiteľ bez problémov rozumie. Existuje mnoho príkladov, v ktorých vedú spotrebiteľia ľahko pochopiť pojmy alebo výrazy, hoci nie sú v ich vlastnom jazyku. V takýchto prípadoch by požadovanie zmien v označovaní bolo neprimerané.

Keďže označovanie potravinových výrobkov v cudzom jazyku môže predstavovať prekážku v ďalšej redistribúcii potravín, niektoré členské štáty v tejto súvislosti vypracovali usmernenia.

6.2.3. Požiadavky na informácie týkajúce sa nebalených potravín

Je dôležité, aby spotrebiteľia dostali potrebné informácie o potravinách, ktoré konzumujú, a to aj vtedy, keď nie sú balené a keď stravovacia služba alebo (sociálna) reštaurácia spracúva, pripravuje a varí potraviny na ďalšiu spotrebu. Ako sa uvádza v oddiele 6.1, v takýchto prípadoch sa požadované informácie o potravinách obmedzujú na informácie týkajúce sa prítomnosti alergénov a akékoľvek ďalšie dodatočné informácie vyžadované vnútroštátnymi predpismi.

V článku 44 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 sa tiež uvádza, že členské štáty môžu prijať vnútroštátne opatrenia týkajúce sa spôsobu, akým sa majú poskytovať informácie o alergénoch (a prípadné ďalšie povinné informácie), a v prípade potreby pravidiel týkajúce sa ich formy vyjadrenia a prezentácie.

Členské štáty teda majú plnú kapacitu na stanovenie všetkých potrebných pravidiel, ktorými zabezpečia, aby sa informácie o alergénoch v potravinách jednoducho a efektívne dostali k redistribučným a charitatívnym organizáciám a v konečnom dôsledku k spotrebiteľom. Väčšina členských štátov už takéto opatrenia prijala.

⁽¹⁾ Článok 15 nariadenia. Táto požiadavka nie je nová; prvýkrát bola stanovená v článku 14 smernice Rady 79/112/EHS z 18. decembra 1978 (Council Directive 79/112/EEC of 18 December 1978 on the approximation of the laws of the Member States relating to the labelling, presentation and advertising of foodstuffs for sale to the ultimate consumer) (Ú. v. ES L 33, 8.2.1979, s. 1) o označovaní potravín.

⁽²⁾ Článok 15 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011.

6.3. Vyznačovanie dátumov

6.3.1. Právny kontext

Vyznačovanie dátumov na potravinách má pomôcť spotrebiteľom využívať ich bezpečne a optimálne. Tento dátum označuje čas, do ktorého možno potravinu uchovávať za stanovených podmienok skladovania. Kľúčovým právnym predpisom EÚ, pokiaľ ide o vyznačovanie dátumov, je nariadenie (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom.

Existujú dva typy vyznačovania dátumu:

- dátum minimálnej trvanlivosti, ktorý je vhodný pre väčšinu potravín a označuje dátum, do ktorého možno primerane očakávať, že potravina si v prípade správneho uskladnenia zachová svoj optimálny stav. Súvisí s kvalitou potravín. Niektoré potraviny sú vyňaté z požiadavky dátumu minimálnej trvanlivosti, napríklad čerstvé ovocie, zelenina, vína, soľ, cukor, ocot, žuvačky;
- dátum spotreby, ktorý sa vyžaduje v prípade potravín, ktoré z mikrobiologického hľadiska vo veľkej miere podliehajú skaze, a preto po krátkom čase predstavujú pravdepodobné bezprostredné ohrozenie pre ľudské zdravie. Dátum spotreby súvisí s bezpečnosťou; po uplynutí dátumu spotreby potraviny nemožno umiestniť na trh, pretože sa považujú za nebezpečné.

Formát, ktorý sa má použiť pri vyjadrovaní uvedených označení dátumu, je uvedený v prílohe X k nariadeniu (EÚ) č. 1169/2011.

Európska komisia v spolupráci s členskými štátmi EÚ vypracovala leták⁽¹⁾, v ktorom sa uvádzajú ďalšie informácie o význame týchto dvoch dátumov, ako aj o preklade týchto pojmov v jednotlivých národných jazykoch. Komisia uverejnila aj informačnú grafiku s cieľom pomôcť objasniť význam týchto pojmov, ako aj nedávne zistenia týkajúce sa chápania týchto pojmov zo strany spotrebiteľov⁽²⁾. Členský štát a organizácie zainteresovaných strán zároveň vedú informačné kampane a vyvíjajú nástroje týkajúce sa vyznačovania dátumov s cieľom poskytnúť prevádzkovateľom potravinárskych podnikov usmernenia a spotrebiteľom rady k manipulácii s potravinami⁽³⁾.

6.3.2. Dôsledky redistribúcie nadbytočných potravín

Za určenie dátumu spotreby aj dátumu minimálnej trvanlivosti sú zodpovední výrobcovia potravín. S výnimkou konzumných vajec sa v právnych predpisoch EÚ nestanovuje, ako by sa malo stanoviť označenie dátumu (t. j. uvedenie buď dátumu spotreby, alebo dátumu minimálnej trvanlivosti). Zatiaľ čo konzumácia potravín po dátume spotreby môže predstavovať ohrozenie bezpečnosti, potraviny po dátume minimálnej trvanlivosti sa stále môžu bezpečne konzumovať za predpokladu, že sa dodržia podmienky skladovania a ich balenie nie je poškodené. Pokiaľ ide o dátumy minimálnej trvanlivosti, výrobcovia zaručujú kvalitu potravín (napr. chrumkavosť, farbu, chuť...) a súlad so všetkými tvrdeniami uvedenými v označení (napr. výživové tvrdenia týkajúce sa obsahu vitamínu C v potravinách) až do konca dátumu minimálnej trvanlivosti.

Pokiaľ ide o darovanie potravín s vyznačeným dátumom spotreby, darcovia potravín by mali zabezpečiť dostatočnú trvanlivosť po dodaní takýchto výrobkov potravinovým bankám a iným charitatívnym organizáciám s cieľom umožniť ich bezpečnú distribúciu a používanie konečným spotrebiteľom pred uvedeným dátumom spotreby. Niektoré členské štáty stanovili osobitné pravidlá týkajúce sa minimálnej trvanlivosti, ktorá by mala byť k dispozícii, keď sa potraviny poskytujú na darovanie⁽⁴⁾.

Predaj potravín po dátume minimálnej trvanlivosti je podľa pravidiel EÚ povolený za predpokladu, že príslušné potraviny sú stále bezpečné a ich prezentácia nie je klamlivá. V každom stupni potravinového reťazca je povolené umiestňovať na trh potraviny, ktoré sú po dátume minimálnej trvanlivosti. Je zodpovednosťou prevádzkovateľa potravinárskeho podniku (napr. maloobchodníka), aby zabezpečil, že potraviny sú stále bezpečné na ľudskú spotrebu a že spotrebiteľia sú riadne informovaní o tom, že príslušný výrobok je po dátume minimálnej trvanlivosti (napr. takéto výrobky sa môžu umiestňovať na trh samostatne s uvedením, že sú po dátume minimálnej trvanlivosti).

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/fw_lib_best_before_sk.pdf.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/food/safety/docs/fw_eu_actions_date_marking_infographic_en.pdf

⁽³⁾ Dánsko:

„rozhodovací strom“ týkajúci sa vyznačovania dátumov http://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/fw_lib_da_mind-the-date_decision-tree.pdf.

⁽⁴⁾ Napríklad vo Francúzsku sa v modelovej dohode stanovujúcej podmienky darovania potravín medzi odvetvím a charitatívnymi organizáciami (vymedzenými v zákone č. 2016-138 z 11. februára 2016) vyžaduje, aby výrobcovia potravín a maloobchodníci poskytovali potraviny s vyznačeným dátumom spotreby, ktorých trvanlivosť v čase ich dodania potravinovým bankám a iným charitatívnym organizáciám je najmenej 48 hodín.

Niektoré členské štáty obmedzujú alebo dokonca zakazujú umiestňovať na trh potraviny po dátume minimálnej trvanlivosti, čo vedie k plytvaniu potravinami, ktorému by sa dalo predísť⁽¹⁾. Takéto postupy, ktoré obmedzujú zhromažďovanie a redistribúciu potravín, môžu byť dôsledkom nedostatočnej zrozumiteľnosti, pokiaľ ide o otázku, ako dlho po dátume minimálnej trvanlivosti možno daný potravinový výrobok poskytovať spotrebiteľom, a potreby rešpektovať úlohu prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, ktorí nesú zodpovednosť za stanovenie označenia dátumu. Niektorí prevádzkovatelia potravinárskych podnikov môžu mať aj svoje vlastné interné normy, pokiaľ ide o to, ako dlho po dátume minimálnej trvanlivosti možno výrobok redistribuovať na ľudskú spotrebu, pričom zohľadňujú napríklad jeho špecifikácie kvality.

S cieľom uľahčiť redistribúciu potravín po dátume minimálnej trvanlivosti niektoré vnútroštátne orgány v členských štátoch subjektom poskytli dodatočné usmernenia týkajúce sa potravín, ktoré môžu potravinové banky a iné charitatívne organizácie využívať/distribúovať aj po dátume minimálnej trvanlivosti, ako aj orientačný časový rámec pre každú príslušnú kategóriu potravín⁽²⁾. Verejné orgány však zdôrazňujú, že takéto usmernenia sú len orientačné a že prípadná distribúcia potravín po dátume minimálnej trvanlivosti sa musí posudzovať od prípadu k prípadu. Ak existuje dôvod domnievať sa, že potravina už nie je vhodná na konzumáciu, nemala by sa ďalej distribuovať. Vždy je však potrebné zaručiť správne podmienky skladovania a integritu balenia.

6.3.3. Vajcia: pravidlá vyznačovania dátumu a postupy redistribúcie

Podľa obchodných pravidiel EÚ vajcia umiestňované na trh ako trieda „A“ (t. j. konzumné vajcia) musia byť označené dátumom minimálnej trvanlivosti, ktorý je stanovený na 28 dní po znáške⁽³⁾. V predpisoch EÚ v oblasti hygieny potravín⁽⁴⁾ sa ďalej stanovuje, že vajcia sa musia spotrebiteľovi dodať najneskôr 21 dní po znáške. To znamená, že hoci sa vajcia po 21 dňoch už nemôžu ďalej predávať v maloobchodnom predaji, spotrebiteľia, ktorí kúpia vajcia do tohto dátumu, majú ešte ďalší týždeň, počas ktorého majú istotu o kvalite a čerstvosti nakúpených vajec.

S cieľom zabrániť plytvaniu potravinami môžu maloobchodníci predávať vajcia po uplynutí 21 dní odvetviu spracovania vajec⁽⁵⁾ na výrobu vaječných výrobkov a/alebo ich spracúvať (s dostatočným tepelným ošetrením), aby sa umožnilo ich ďalšie využitie. Z toho istého dôvodu môžu byť vajcia po uplynutí 21 dní k dispozícii aj na redistribúciu za predpokladu, že prijímajúci prevádzkovateľ potravinárskeho podniku (napr. charitatívna organizácia) vajcia pred ich sprístupnením spotrebiteľom spracuje (s dostatočným tepelným ošetrením na zaistenie ich bezpečnosti).

7. FIŠKÁLNE PRAVIDLÁ

Daň z pridanej hodnoty môže mať dôsledky na transfer nadbytočných potravín od darcov k potravinovým bankám a iným charitatívnym organizáciám.

Ostatné fiškálne nástroje (ako napríklad daňové odpočty a daňové úľavy pre podniky) môžu poskytnúť ekonomické stimuly na darovanie potravín, a tým podporiť redistribúciu nadbytočných jedlých potravín a prevenciu potravinového odpadu.

7.1. Daň z pridanej hodnoty (DPH)

Daň z pridanej hodnoty (DPH) na úrovni EÚ upravuje smernica o DPH⁽⁶⁾, ktorá sa musí implementovať do vnútroštátneho práva. Právne predpisy v oblasti DPH, ktoré sa uplatňujú v členských štátoch EÚ, môžu niekedy mať dôsledky na darovanie potravín, pretože sú vnímané ako prekážka transferu nadbytočných potravín medzi darcami, potravinovými bankami a inými charitatívnymi organizáciami⁽¹⁾. Pri prispôbovaní pravidiel vzťahujúcich sa na tovary dodávané bezplatne (podľa článkov 16 a 74 smernice o DPH) môžu členské štáty uľahčiť darovanie nadbytočných potravín na charitatívne účely.

⁽¹⁾ Comparative study on EU Member States' legislation and practices on food donations (Porovnávacie štúdia o právnych predpisoch a postupoch členských štátov EÚ týkajúcich sa darovania potravín), Európsky hospodársky a sociálny výbor, 2014.

⁽²⁾ Pozri napríklad: Belgická agentúra pre bezpečnosť potravín Circulaire relative aux dispositions applicables aux banques alimentaires et associations caritatives, 8. februára 2017; Taliansko – Manual of Good Practices for Charitable Organisations, (Príručka osvedčených postupov pre charitatívne organizácie), Caritas Italiana, Fondazione Banco Alimentare Onlus, marec 2016.

⁽³⁾ Článok 2 nariadenia Komisie (ES) č. 589/2008 z 23. júna 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007 o obchodných normách pre vajcia (Ú. v. EÚ L 163, 24.6.2008, s. 6).

⁽⁴⁾ Nariadenie (ES) č. 853/2004 (Príloha III, oddiel X, Kapitola I.3).

⁽⁵⁾ V súlade s predpismi EÚ o hygiene potravín živočíšneho pôvodu môžu maloobchodníci dodávať vajcia inej prevádzkarni, ak spĺňajú všetky ustanovenia nariadenia (ES) č. 853/2004 (vrátane ich schválenia vnútroštátnymi orgánmi) alebo ak sa dodávka považuje za „okrajovú, obmedzenú a miestnu“ a je regulovaná vnútroštátnymi opatreniami, ktoré sa oznámili Európskej komisii. Ďalšie informácie sa uvádzajú v oddiele 5.2.

⁽⁶⁾ Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1).

Výbor EÚ pre DPH 7. decembra 2012 schválil usmernenia⁽¹⁾ s cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie smernice o DPH vo všetkých členských štátoch EÚ. V usmerneniach sa konkrétne uvádzajú informácie týkajúce sa uplatňovania článkov 16 a 74 v súvislosti s darovaním potravín:

„Výbor pre DPH jednomyselne súhlasí s tým, že darovanie potravín chudobným, ktoré zdaniteľná osoba poskytne bezplatne, sa považuje za dodávku tovaru za protihodnotu v súlade s článkom 16 ods. 1 smernice o DPH, pokiaľ toto darovanie nespĺňa podmienky stanovené členským štátom, na základe ktorých ho možno považovať za dar nízkej hodnoty v zmysle článku 16 ods. 2 smernice o DPH.

Výbor pre DPH tiež jednomyselne súhlasí s tým, že v prípadoch, keď sa takéto darovanie musí považovať za dodávku tovaru za protihodnotu, je základom dane kúpna cena darovaného tovaru (alebo podobného tovaru, alebo ak neexistuje kúpna cena, nákladová cena tovaru), prispôbená stavu tohto tovaru v čase, keď sa darovanie uskutočňuje, ako sa uvádza v článku 74 smernice o DPH“.

Uplatňovanie pravidiel DPH na redistribúciu potravín v členských štátoch EÚ

V niektorých členských štátoch sa pri darovaní potravín potravinovým bankám platí nízka DPH alebo sa neplatí žiadna DPH, pretože podľa článku 74 smernice o DPH implementovanej do vnútroštátnych právnych predpisov vnútroštátne orgány považujú hodnotu darovaných potravín blízko dátumu minimálnej trvanlivosti/spotreby za nízku alebo nulovú. Na druhej strane, iné členské štáty EÚ považujú cenu výrobku na darovanie za rovnocennú s nákupnou cenou pri bežných obchodných transakciách. DPH sa preto počíta aj na základe obchodnej ceny, čo má negatívne dôsledky na darovanie potravín⁽²⁾.

Zo zistení porovnávacej štúdie Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV) o právnych predpisoch a postupoch týkajúcich sa darovania potravín vyplýva, že väčšina posudzovaných členských štátov⁽³⁾ v prípade darovania potravín potravinovým bankám neukladá DPH za predpokladu, že sú splnené určité podmienky. Podľa štúdie EHSV a ďalších informácií, ktoré Komisii poskytli odborníci z členských štátov, Belgicko, Dánsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Nemecko, Poľsko, Portugalsko a Taliansko zaviedli vo svojich vnútroštátnych daňových právnych predpisoch osobitné ustanovenia týkajúce sa DPH v súvislosti s darovaním potravín. V Spojenom kráľovstve má väčšina potravín nulovú DPH, ale existujú výnimky, na ktoré sa vzťahuje štandardná sadzba DPH (t. j. 20 %), napríklad cukrovinky, čokoládové sušienky, zemiakové lupienky atď. V praxi má väčšina potravín darovaných charitatívnym organizáciám v Spojenom kráľovstve nulovú DPH, čo znamená, že spoločnosť ich môže darovať bez toho, aby musela účtovať daň. Španielsko a Švédsko nemajú osobitné ustanovenia o DPH v súvislosti s darovaním potravín.

Ďalšie objasnenie právnych predpisov EÚ

V odpovedi na otázku Európskeho parlamentu⁽⁴⁾ Komisia vyjadrila názor, že daňové prekážky by nemali brániť darovaniu potravín potravinovým bankám a iným charitatívnym organizáciám. Komisia v súlade s usmerneniami, ktoré schválil Výbor EÚ pre DPH, odporúča, aby pri určovaní DPH v prípade darovania potravín bola hodnota tohto tovaru upravená podľa okolností a stavu tovaru v čase darovania. Ak k darovaniu potravín dochádza tesne pred dátumom minimálnej trvanlivosti alebo dátumom spotreby, alebo ak tovar nie je vhodný na predaj, ale možno ho bezpečne konzumovať, členské štáty by tieto okolnosti pri stanovovaní splatnej DPH mali vziať do úvahy a DPH by v prípadoch, keď potraviny skutočne nemajú žiadnu hodnotu, mohla byť dokonca nulová⁽⁵⁾.

7.2. Fiškálne stimuly

Niektoré členské štáty sa snažia stimulovať darovanie potravín tým, že ponúkajú daňové odpočty. Ostatné členské štáty poskytujú daňové úvery na podporu redistribučných systémov.

⁽¹⁾ Schválené usmernenia Výboru pre DPH sú uverejnené na:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/vat/key_documents/vat_committee/guidelines-vat-committee-meetings_en.pdf.

⁽²⁾ *Review of EU legislation and policies with implications on food waste* (Preskúmanie právnych predpisov a politík EÚ s dôsledkami na potravinový odpad), EU FUSIONS, 15. júna 2015,

<https://www.eu-fusions.org/index.php/about-food-waste/283-food-waste-policy-framework>.

⁽³⁾ Belgicko, Dánsko, Francúzsko, Grécko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko, Švédsko a Taliansko. *Comparative study on EU Member States' legislation and practices on food donations* (Porovnávacia štúdia o právnych predpisoch a postupoch členských štátov EÚ týkajúcich sa darovania potravín), Európsky hospodársky a sociálny výbor, 2014.

⁽⁴⁾ E-009571/2014 (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=E-2014-009571&language=SK>).

⁽⁵⁾ Toto odporúčanie nadväzuje na diskusie Komisie s členskými štátmi o stanovovaní DPH na potraviny darované osobám v núdzi.

Daňové stimuly pre podniky zavedené v niekoľkých členských štátoch (napr. Francúzsko, Španielsko a Portugalsko) preukázali svoju účinnosť pri podpore darovania nadbytočných potravín v odvetví. Vo Francúzsku možno účtovať 60 %⁽¹⁾ a v Španielsku 35 % z čistej účtovnej hodnoty darovaných potravín ako zápočet dane z príjmu právnických osôb (daňový úver), čo znamená, že darcovia potravín si môžu odpočítať percentuálny podiel hodnoty darovaných potravín z dane z príjmu právnických osôb. Z porovnávacej štúdie, ktorú vypracoval výbor EHSV, takisto vyplýva, že vo väčšine ostatných skúmaných členských štátov môže byť darovanie potravín považované za odpočítateľný daňový náklad a môže znížiť zdaniteľný príjem (v rámci určitých obmedzení a prahových hodnôt v závislosti od členských štátov). EHSV konštatuje, že Portugalsko zaviedlo zvýšený daňový odpočet, čo znamená, že darcovia si môžu v čase darovania odpočítať až 140 % hodnoty potravín za predpokladu, že potraviny sa použijú na sociálne účely (napríklad zásobovanie potravinových bánk) a budú obmedzené na 8/1 000 z obratu darcu.

8. INÉ PROGRAMY EÚ

8.1. Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD) a darovanie potravín

Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD) má osobitný cieľ prispieť k zmierňovaniu najhorších foriem chudoby v EÚ prostredníctvom poskytovania nefinančnej pomoci najviac znevýhodneným osobám v EÚ. Pomoc z fondu FEAD môže mať formu podpory potravín, základnej materiálnej pomoci (oblečenie, obuv, hygienické potreby atď.) alebo činnosti na podporu sociálneho začlenenia najodkázanejších osôb.

V každom členskom štáte sa FEAD realizuje za pomoci partnerských organizácií – verejných orgánov alebo neziskových organizácií – zodpovedných za distribúciu pomoci alebo uskutočňovanie činností sociálneho začlenenia.

Potraviny distribuované partnerskými organizáciami sa môžu zakúpiť z prostriedkov FEAD, ale môžu byť aj darované. Operačný program FEAD môže zabezpečiť financovanie darovania potravín, pričom potraviny sú darované partnerskej organizácii a distribuované najodkázanejším osobám bezplatne. Náklady partnerských organizácií na zber darovaných potravín od darcu, ich prepravu, skladovanie a distribúciu najodkázanejším osobám možno pokryť z finančných prostriedkov FEAD. Týmto spôsobom môže FEAD prispieť k zníženiu potravinového odpadu. Z fondu FEAD môžu byť podporované aj činnosti partnerských organizácií zamerané na zvyšovanie povedomia medzi potenciálnymi darcami.

Možnosť financovania darovania potravín musí byť stanovená v príslušnom operačnom programe FEAD. V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 223/2014⁽²⁾ sa stanovuje, že partnerským organizáciám sa uhrádzajú skutočne vynaložené a zaplatené náklady⁽³⁾. Komisia však navrhla niekoľko zmien nariadenia (EÚ) č. 223/2014 ako súčasť návrhu na revíziu nariadenia o rozpočtových pravidlách prijatého 14. septembra 2016 [COM(2016) 605 final]. Jedna z týchto zmien, ak sa prijme, poskytne členským štátom možnosť využívať pri financovaní darovania potravín aj zjednodušené možnosti nákladov. V dôsledku toho budú členské štáty môcť vymedziť paušálne sadzby, jednorazové sumy alebo jednotkové náklady a použiť ich ako základ pre platby partnerským organizáciám, ktoré zhromažďujú a distribuujú darované potraviny.

Komisia zriadila sieť FEAD na výmenu skúseností a osvedčených postupov medzi zainteresovanými stranami FEAD. Toto je fórum, kde sa partnerské organizácie môžu podeliť o svoje skúsenosti s darovanými potravinami: <http://ec.europa.eu/feadnetwork>.

8.2. Spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami

Systém riadenia trhov EÚ (prvok „spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov“) aktívne podporuje odvetvie ovocia a zeleniny prostredníctvom týchto štyroch všeobecných cieľov: konkurencieschopnejšie a trhovo orientované odvetvie; menej výkyvov príjmov výrobcov súvisiacich s krízou; väčšia konzumácia ovocia a zeleniny v EÚ a zvýšené využívanie ekologických kultivačných a výrobných techník.

S cieľom využiť ovocný a zeleninový režim sa pestovatelia môžu pripojiť k organizáciám výrobcov, ktoré dostávajú podporu na realizáciu operačných programov na základe národnej stratégie.

⁽¹⁾ S obmedzením 0,5 % obratu spoločnosti.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 223/2014 z 11. marca 2014 o Fonde európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (Ú. v. EÚ L 72, 12.3.2014, s. 1).

⁽³⁾ Pozri článok 26 ods. 2 písm. d) nariadenia (EÚ) č. 223/2014.

Opatrenia na predchádzanie krízam a riadenie kríz v rámci spoločnej organizácie trhov s poľnohospodárskymi výrobkami (SOT) ponúkajú organizáciám výrobcov možnosť stiahnuť množstvá ovocia a zeleniny z trhu. Keďže výroba ovocia a zeleniny podlieha významným výkyvom a výrobky sú sezónne a vo veľkej miere podliehajú skaze, schémy stiahnutia z trhu uľahčujú riadenie prebytku trhu, ktorý môže vzniknúť. Finančná podpora sa v plnej miere poskytuje z rozpočtu Únie, ak sú ovocie a zelenina stiahnuté z trhu určené na bezplatnú distribúciu výrobkov prostredníctvom charitatívnych organizácií (v rámci 5 % objemu produkcie umiestnenej na trh každou organizáciou výrobcov). Na požiadanie však členské štáty môžu povoliť charitatívnej organizácii a inštitúcii, ktoré takéto výrobky dostávajú, aby požiadali o príspevok od konečných príjemcov.

Právne predpisy EÚ dávajú pred inými účelmi prednosť bezplatnej distribúcii (stiahnutie z trhu na účely charity) tým, že poskytujú vyššiu úroveň finančnej podpory. V prípade stiahnutia ovocia a zeleniny na iné účely (napr. nepotravinárske použitie, ako je kompostovanie, hnojenie, konverzia energie atď.) sa finančná pomoc Únie obmedzuje na 50 % (alebo za určitých podmienok 60 %) skutočne vynaložených výdavkov. Takéto stiahnutie ovocia a zeleniny z trhu je preto formou organizovaného darovania konečným príjemcom.

Bezplatná distribúcia ovocia a zeleniny stiahnutých z trhu sa týka týchto príjemcov: charitatívne organizácie a nadácie schválené členskými štátmi; väzenské zariadenia; školy; detské prázdninové tábory; nemocnice a domovy dôchodcov určené členskými štátmi.

Títo príjemcovia podniknú všetky potrebné kroky, aby zabezpečili, že takto distribuované množstvá dopĺňajú množstvá, ktoré takéto zariadenia bežne nakupujú, a že majú dostatočnú kapacitu na uskladnenie prijatých produktov.

Pravidlá SOT umožňujú aj spracovanie ovocia a zeleniny stiahnutých z trhu na účely bezplatnej distribúcie. V takýchto prípadoch možno príjemcom bezplatnej distribúcie povoliť, aby spracovateľom ovocia a zeleniny zaplatili v naturáliách, za predpokladu, že na úrovni členských štátov existujú príslušné pravidlá zabezpečujúce, že spracované výrobky sú určené konečným príjemcom.

Stanovuje sa tiež špecifické označovanie na podporu zdroja a využívania finančných prostriedkov EÚ. Poskytnutím vyššej sadzby príspevkov Únia jednoznačne dáva prioritu tomu, aby sa výrobky stiahnuté z trhu redistribuovali ľuďom v núdzi prostredníctvom charitatívnych organizácií, ako aj iných inštitúcií schválených členskými štátmi.

8.3. Spoločná organizácia trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry

Prispievanie k udržateľnému využívaniu živých morských biologických zdrojov je jedným z hlavných cieľov spoločnej organizácie trhov (SOT) v oblasti produktov rybolovu a akvakultúry. Organizácie výrobcov sú hlavnými subjektmi zodpovednými za plnenie tohto cieľa.

Dvomi komplementárnymi cieľmi v tejto súvislosti je zabrániť nechceným úlovkom, resp. znížiť ich na minimum, a pokiaľ im nemožno zabrániť, čo najlepšie ich využiť. Na dosiahnutie cieľov spoločnej rybárskej politiky EÚ týkajúcich sa ochrany a na podporu selektívnych spôsobov rybolovu sa v prípade určitých druhov používajú minimálne ochranné referenčné veľkosti. V dôsledku toho sa v prípade takýchto druhov úlovky, ktoré sú pod minimálnou ochrannou referenčnou veľkosťou, nesmú používať na priamu ľudskú spotrebu. Takéto úlovky sa však môžu použiť na iné účely za predpokladu, že nevedú k vytvoreniu trhu s rybami, ktoré nedosahujú požadovanú veľkosť.

Ďalšou dôležitou činnosťou organizácií výrobcov je prispôsobovanie výroby požiadavkám trhu. Prostredníctvom plánovania činností rybolovu na základe dopytu na trhu takým spôsobom, aby na trhu vždy existoval odbyt pre vyložené ryby, môžu organizácie výrobcov zabezpečiť čo najlepšie príjmy pre rybárov a súčasne obmedziť vznik potravinového odpadu.

Od svojej reformy v roku 2014 SOT zrušila väčšinu kompenzačných opatrení týkajúcich sa stiahnutia z trhu. Na zabezpečenie bezproblémového postupného zavádzania nového systému sa však zaviedlo dočasné opatrenie⁽¹⁾, ktoré do konca roka 2018 umožňuje organizáciám výrobcov produktov rybolovu stiahnuť produkty z trhu, keď je trhová cena príliš nízka. Táto finančná podpora sa poskytuje za osobitných podmienok, ktoré napríklad vyžadujú opätovné umiestnenie produktov na trh na ľudskú spotrebu (či už za úhradu alebo bezplatne).

Hoci SOT osobitne nepodporuje darovanie produktov rybolovu a akvakultúry, táto možnosť nie je vylúčená. Poskytovanie produktov rybolovu na priamu ľudskú spotrebu sa obmedzuje len na tie produkty, ktoré spĺňajú minimálne ochranné referenčné veľkosti a spoločné obchodné normy v čase prvej ponuky na predaj alebo prvého predaja. Takéto obmedzenie sa nevzťahuje na produkty akvakultúry.

⁽¹⁾ Článok 67 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 z 15. mája 2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1255/2011 (Ú. v. EÚ L 149, 20.5.2014, s. 1).

Odkazy

(BE) Circulaire relative aux dispositions applicables aux banques alimentaires et associations caritatives, Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire, FAVV-AFSCA, 8. februára 2017.

http://www.favv-afscab.be/denreesalimentaires/circulaires/_documents/2017-02-08_Circ-ob-Banquesalimentaires_FR_V3_clean.pdf

Comparative study on EU Member States' legislation and practices on food donations (Porovnávacie štúdiá o právnych predpisoch a postupoch členských štátov EÚ týkajúcich sa darovania potravín). Európsky hospodársky a sociálny výbor, jún 2014.

http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/comparative-study-on-eu-member-states-legislation-and-practices-on-food-donation_finalreport_010714.pdf

Counting the Cost of Food Waste: EU food waste prevention (Počítanie nákladov na potravinový odpad: Prevencia potravinového odpadu v EÚ). 10. správa zo zasadnutia 2013 – 2014, Výbor Európskej únie, Snemovňa lordov, Spojené kráľovstvo.

<http://www.parliament.uk/documents/lords-committees/eu-sub-com-d/food-waste-prevention/154.pdf>

European Hospitality Industry Guidelines to Reduce Food Waste and Recommendations to Manage Food Donations (Usmernenia európskeho odvetvia pohostinských služieb o znižovaní potravinového odpadu a odporúčania k riadeniu darovania potravín). HOTREC Hospitality Europe, 2017.

Every Meal Matters – Food donation guidelines (Každé jedlo je dôležité – Usmernenia o darovaní potravín). FoodDrinkEurope/EuroCommerce/Európska federácia potravinových bánk – schválené Stálym výborom pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá, 2016.

http://www.fooddrinkEurope.eu/uploads/publications_documents/6194_FoodDrink_Europe_Every_Meal_Matters_screen.pdf

(FI) Foodstuffs donated to Food Aid (Potraviny darované na potravinovú pomoc), EVIRA, Oddelenie kontroly, 21. mája 2013.

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:902211/ATTACHMENT02.pdf>

Food Redistribution in the Nordic Region, Experiences and results from a pilot study (Redistribúcia potravín v severskej oblasti, Skúsenosti a výsledky pilotnej štúdie, TemaNord, 2014).

<http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:784307/FULLTEXT01.pdf>

Food Redistribution in the Nordic Region: Phase II: Identification of best practice models for enhanced food redistribution (Redistribúcia potravín v severskej oblasti, fáza II: identifikácia modelov osvedčených postupov na zlepšenie redistribúcie potravín, TemaNord, 2016).

<http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A902211&dswid=-1064>

(FR) Entreprises du secteur alimentaire: Guide pratique et réglementaire pour donner aux associations d'aide alimentaire, DRAAF Rhône-Alpes.

http://draaf.auvergne-rhone-alpes.agriculture.gouv.fr/IMG/pdf/Guide_dons_alimentaires_-_20-septembre-1_cle0124ef.pdf

(FR) Guide to Good Hygiene Practices in the distribution of foods by charity organisations (Príručka správnej hygienickej praxe pri distribúcii potravín charitatívnymi organizáciami), Francúzska federácia potravinových bánk, 2011.

(FR) Zákon č. 2016-138 z 11. februára 2016 týkajúci sa boja proti potravinovému odpadu, JORF č. 0036 z 12. februára 2016

<https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000032036289&dateTexte=&categorieLien=id>

(FR) Model vzájomnej dohody o darovaní potravín medzi maloobchodnou spoločnosťou a združením potravinovej pomoci autorizovanej podľa článku L. 230-6 zákona o vidieku a morskom rybolove (Convention de dons de denrées alimentaires entre un commerce de détail alimentaire et une association d'aide alimentaire habilitée en application de l'article L. 230-6 du code rural et de la pêche maritime) (pozri: <http://agriculture.gouv.fr/don-alimentaire-un-modele-de-convention-entre-distributeur-et-associations>)

Review of EU legislation and policies with implications on food waste (Preskúmanie právnych predpisov a politík EÚ s dôsledkami na potravinový odpad), FUSIONS, jún 2015.

<https://www.eu-fusions.org/index.php/publications/267-analysing-food-waste-policies-across-the-eu-28>

Hospitality Food Surplus Redistribution Guidelines (Príručka redistribúcie nadbytočných potravín v odvetví pohostinských služieb), FUSIONS, September 2015

<http://www.eu-fusions.org/phocadownload/feasibility-studies/Hospitality/Hospitality%20Food%20Surplus%20Redistribution%20Guideline.pdf>

(IT) Zákon č. 166 z 19. augusta 2016. „Opatrenia týkajúce sa darovania a distribúcie potravinárskych výrobkov a liečiv na účely sociálnej solidarity a obmedzenia odpadu“ (Disposizioni concernenti la donazione e la distribuzione di prodotti alimentare e farmaceutici a fini di solidarietà sociale e per la limitazione degli sprechi), Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana, č. 202, 30. augusta 2016

<http://www.gazzettaufficiale.it/eli/gu/2016/08/30/202/sg/pdf>

(IT) Manual of Good Practices for Charitable Organisations (Príručka osvedčených postupov pre charitatívne organizácie), Caritas Italiana, the Fondazione Banco Alimentare O.N.L.U.S., 2016

(NL) Príručka bezpečnosti potravín, Združenie holandských potravinových bánk, 2016

(PT) Procedures to be adopted for restaurants/catering services/events (Postupy týkajúce sa reštaurácií/stravovacích služieb/podujatí); Procedures for food donated by large establishments (Postupy týkajúce sa potravín darovaných veľkými zariadeniami); Frequently Asked Questions (Často kladené otázky) – mvo DariAcordar s ASAE (Úrad pre bezpečnosť potravín a hospodárstva) a DGAV (Národný úrad pre zdravie zvierat)

Pozri aj ďalšie vnútroštátne/odvetvové usmernenia týkajúce sa darovania potravín uverejnené na:

http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/library/index_en.htm

PRÍLOHA 1:

Súhrnná tabuľka právnych ustanovení týkajúcich sa darovania potravín ⁽¹⁾

Všeobecné potravinové právo	Nariadenie (ES) č. 178/2002	— Toto nariadenie sa vzťahuje na všetkých prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, ktorí umiestňujú potraviny na trh, vrátane redistribučných organizácií a iných charitatívnych organizácií (článok 3 ods. 2). — Všetky subjekty v potravinovom reťazci zabezpečia, aby potraviny spĺňali požiadavky všeobecného potravinového práva (článok 17 ods. 1). — Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku je zodpovedný za dodržiavanie všetkých požiadaviek potravinového práva (napr. bezpečnosť potravín, hygiena potravín, poskytovanie informácií o potravinách spotrebiteľom) pri činnostiach prebiehajúcich v tej časti potravinového reťazca, ktorý je pod jeho kontrolou (článok 17). — V článku 14 sa stanovujú základné požiadavky na bezpečnosť potravín, ktoré musia dodržiavať všetky subjekty. — V článku 18 všeobecného potravinového práva sa zavádza pojem výsledovateľnosti. — Činnosti týkajúce sa súkromného domáceho používania a spotreby potravín sú vylúčené z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia (článok 1 ods. 3).
Balík predpisov o hygiene potravín	— Nariadenie (ES) č. 852/2004 — Nariadenie (ES) č. 853/2004	— Všetci prevádzkovatelia potravinárskych podnikov musia dodržiavať predpisy EÚ týkajúce sa hygieny potravín. — Je potrebné zaistiť bezpečnosť potravín v celom potravinovom reťazci, počínajúc prvovýrobou. — Pri potravinách, ktoré nemožno bezpečne skladovať pri okolitých teplotách, najmä pri mrazených potravinách, je dôležité zachovávať chladiarenský reťazec. — Správna hygienická prax a postupy založené na princípoch HACCP, ak je to vhodné, sa musia dodržiavať v celom potravinovom reťazci. — Na distribúciu/darovanie potravín živočíšneho pôvodu sa vzťahujú osobitné požiadavky.

⁽¹⁾ Tabuľka vychádza z prezentácie porovnávacej štúdie Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru o právnych predpisoch a postupoch členských štátov EÚ týkajúcich sa darovania potravín (Bio by Deloitte, 7. júla 2014).

		— Hygienické predpisy by sa mali uplatňovať iba na podniky, ktorých forma podnikania predpokladá určitú kontinuitu činností a určitý stupeň organizácie [odôvodnenie 9 nariadenia (ES) č. 852/2004].
Označovanie a trvanlivosť potravín	Nariadenie (EÚ) č. 1169/2011	— Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov musia uviesť dátum minimálnej trvanlivosti alebo dátum spotreby. — Právne predpisy EÚ povoľujú umiestňovať na trh potraviny po dátume ich minimálnej trvanlivosti (distribúcia potravín po dátume spotreby sa však považuje za nebezpečnú a je preto zakázaná). — Pravidlá poskytovania informácií o potravinách spotrebiteľom sa vzťahujú iba na podniky, ktorých forma podnikania predpokladá určitú kontinuitu činností a určitý stupeň organizácie (odôvodnenie 15).
Predpisy o DPH	Smernica 2006/112/ES Usmernenia výboru pre DPH vyplývajúce z jeho 97. zasadnutia ⁽¹⁾	— Podľa smernice 2006/112/ES sa za potraviny určené na darovanie musí zaplatiť DPH, ak bola DPH zaplatená darcom odpočítaná pri nákupe (článok 16). — Zdaniteľná suma je kúpna cena v okamihu darovania upravená podľa stavu tohto tovaru v čase darovania (článok 74). — Komisia odporúča, aby v prípade potravín, ktoré sú blízko dátumu minimálnej trvanlivosti, členské štáty stanovili hodnotu, z ktorej sa DPH vypočítava, na pomerne nízkej alebo aj takmer nulovej úrovni v prípadoch, keď potravina skutočne nemá žiadnu hodnotu.
Úradné kontroly	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné predpisy na organizáciu úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu určených na ľudskú spotrebu (Ú. v. EÚ L 139, 30.4.2004, s. 206). Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá (Ú. v. EÚ L 165, 30.4.2004, s. 1).	— Kontroly zariadení vyrábajúcich produkty živočíšneho pôvodu určené na ľudskú spotrebu. — Kontroly na zabezpečenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat.

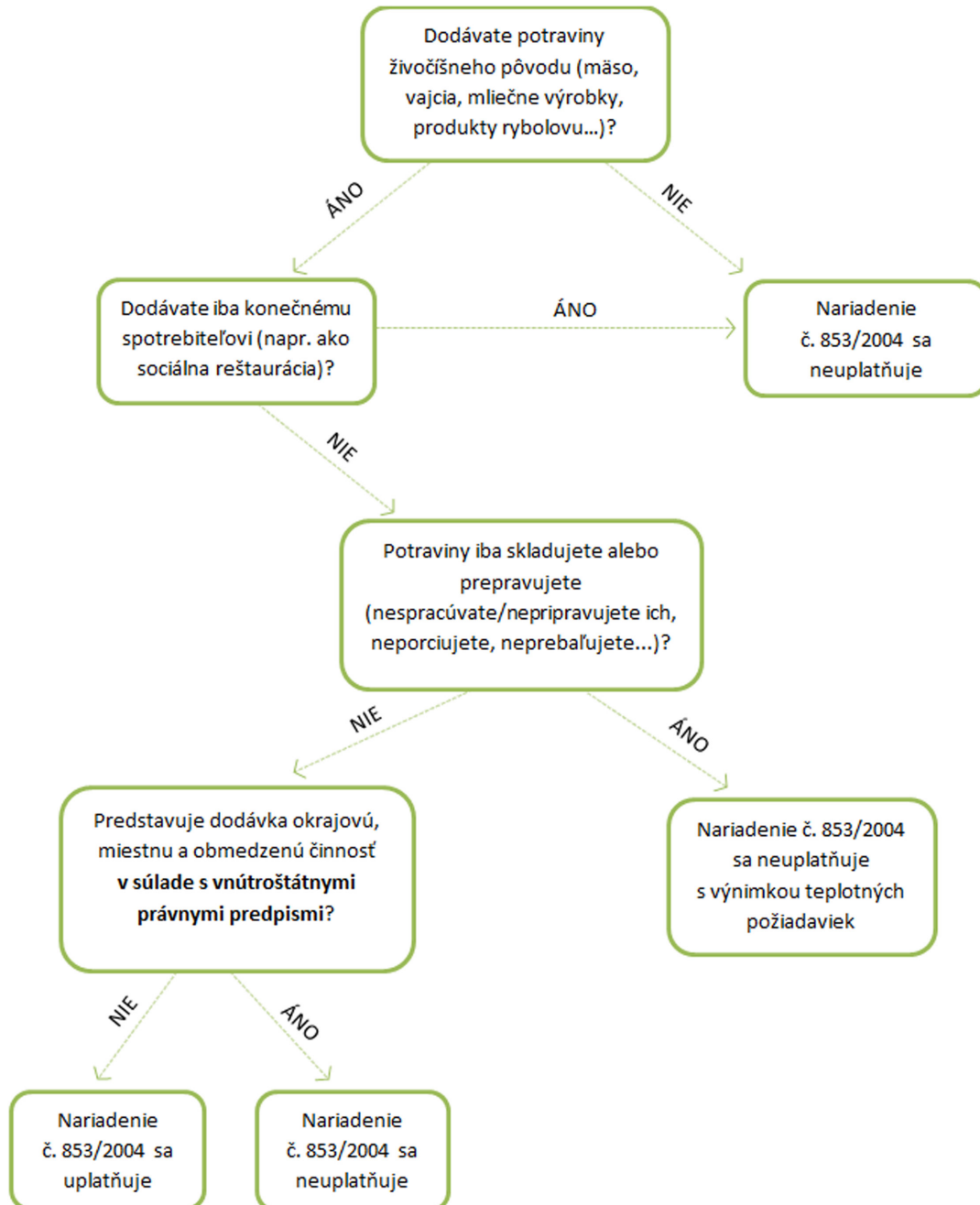
	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 z 15. marca 2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách) (Ú. v. EÚ L 95, 7.4.2017, s. 1).	— Zameriava sa na úradné kontroly a iné úradné činnosti vykonávané s cieľom zabezpečiť uplatňovanie potravinového a krmivového práva, pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín. Nové pravidlá sa začnú uplatňovať postupne, pričom hlavným dátumom uplatňovania je 14. december 2019.
Rámcová smernica o odpade	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).	— Stanovuje sa v nej predchádzanie vzniku odpadu ako prvý krok hierarchie odpadového hospodárstva a od členských štátov sa v nej vyžaduje, aby vypracovali programy na predchádzanie vzniku odpadu. — Návrh na zmenu rámcovej smernice o odpade [COM(2015) 595 final] posilňuje predchádzanie vzniku potravinového odpadu ako súčasť všeobecnej politiky predchádzania vzniku odpadu. Členské štáty sa v ňom vyzývajú, aby znížili potravinový odpad v každom stupni dodávateľského reťazca, monitorovali úrovne potravinového odpadu a podávali správy každé dva roky. — Komisia prijme metodiku na meranie potravinového odpadu na základe priaznivého stanoviska členských štátov.
Služby informačnej spoločnosti (najmä elektronický obchod)	Smernica 2000/31/ES	— Prispieva k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu zabezpečením voľného pohybu služieb informačnej spoločnosti medzi členskými štátmi. — Aproximuje vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa služieb informačnej spoločnosti, ktoré sa okrem iného týkajú zodpovednosti sprostredkovateľov. — Dopĺňa právne predpisy Únie uplatniteľné na služby informačnej spoločnosti bez toho, aby bola dotknutá úroveň ochrany, a to predovšetkým verejného zdravia a záujmov spotrebiteľov, stanovená v predpisoch EÚ a vnútroštátnych právnych predpisoch, pokiaľ to neobmedzuje slobodu poskytovania služieb informačnej spoločnosti.

Spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671).	Článok 34 ods. 4 o stiahnutí výrobkov z trhu na účely charity. Takéto stiahnutie z trhu v súčasnosti predstavuje formu organizovaného bezplatného darovania konečným príjemcom. Súvisiace právne predpisy poskytujú vyššiu podporu bezplatnej distribúcií (stiahnutie výrobkov z trhu na účely charity) ako pri stiahnutí z trhu na iné účely. Stanovuje sa tiež špecifické označovanie na podporu zdroja a využívania finančných prostriedkov EÚ. Pri prideľovaní výrobkov stiahnutých z trhu sa jednoznačne dáva priorita tomu, aby sa pomoc poskytla ľuďom v núdzi prostredníctvom charitatívnych organizácií a iných inštitúcií schválených členskými štátmi. Ostatné použitia stiahnutých výrobkov predstavujú alternatívu k bezplatnej distribúcií.
Spoločná organizácia trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry	Nariadenie (EÚ) č. 1379/2013	Článok 34 ods. 2 o dodržiavaní spoločných obchodných noriem. Produkty rybolovu, ktoré nespĺňajú spoločné obchodné normy (vrátane minimálnych ochranných referenčných veľkostí), sa nemôžu poskytovať na priamu ľudskú spotrebu. Ďalšie použitia sú povolené.
Pravidlá kontroly spoločnej rybárskej politiky	Nariadenie (ES) č. 1224/2009	Článkom 58 sa zavádzajú osobitné požiadavky na výsledovateľnosť, ktoré sa vzťahujú na produkty rybolovu a akvakultúry.
Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD)	Nariadenie (EÚ) č. 223/2014	— Operačný program FEAD môže zabezpečiť financovanie darovania potravín, pričom potraviny sú darované partnerskej organizácii (verejnému orgánu alebo neziskovej organizácii) bezplatne. — Náklady na zber darovaných potravín od darcu, na ich prepravu, skladovanie a distribúciu najodkázanejším osobám možno pokryť z finančných prostriedkov FEAD. — Podporovať sa môžu aj činnosti zamerané na zvyšovanie povedomia medzi potenciálnymi darcami potravín.

(¹) Zahrnuté v zozname usmernení (pozri s. 165) na: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/key_documents/vat_committee/guidelines-vat-committee-meetings_en.pdf.

PRÍLOHA 2

**Rozhodovací strom: Musím ako maloobchodník dodávajúcí potraviny charitatívnej organizácii/
potravínovej banke dodržiavať nariadenie (ES) č. 853/2004?**

IV

(Informácie)

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

Výmenný kurz eura ⁽¹⁾

24. októbra 2017

(2017/C 361/02)

1 euro =

Mena	Výmenný kurz	Mena	Výmenný kurz
USD Americký dolár	1,1761	CAD Kanadský dolár	1,4875
JPY Japonský jen	133,95	HKD Hongkongský dolár	9,1803
DKK Dánska koruna	7,4433	NZD Novozélandský dolár	1,7008
GBP Britská libra	0,89303	SGD Singapurský dolár	1,6023
SEK Švédská koruna	9,6475	KRW Juhokórejský won	1 327,81
CHF Švajčiarsky frank	1,1613	ZAR Juhoafrický rand	16,1396
ISK Islandská koruna		CNY Čínsky juan	7,8022
NOK Nórska koruna	9,3883	HRK Chorvátska kuna	7,5130
BGN Bulharský lev	1,9558	IDR Indonézska rupia	15 937,33
CZK Česká koruna	25,583	MYR Malajzijský ringgit	4,9849
HUF Maďarský forint	308,53	PHP Filipínske peso	60,801
PLN Poľský zlotý	4,2403	RUB Ruský rubel'	67,6090
RON Rumunský lei	4,6013	THB Thajský baht	39,035
TRY Turecká líra	4,3751	BRL Brazílsky real	3,8022
AUD Austrálsky dolár	1,5117	MXN Mexické peso	22,4841
		INR Indická rupia	76,5790

⁽¹⁾ Zdroj: referenčný výmenný kurz publikovaný ECB.

**Prijatie rozhodnutia Komisie, ktoré sa týka oznámenia Českej republiky o zmenách v prechodnom
národnom programe podľa článku 32 ods. 6 smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách**

(2017/C 361/03)

Komisia prijala 20. októbra 2017 rozhodnutie Komisie C(2017) 6985, ktoré sa týka oznámenia Českej republiky o zmenách v prechodnom národnom programe podľa článku 32 ods. 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) ⁽¹⁾.

Dokument je k dispozícii na tejto internetovej stránke:

<https://circabc.europa.eu/w/browse/36205e98-8e7a-47d7-808d-931bc5baf6ee>.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17.

V

(Oznamy)

ADMINISTRATÍVNE POSTUPY

EURÓPSKA KOMISIA

Výzva na predkladanie návrhov 2018 – EAC/A05/2017

Program Erasmus+

(2017/C 361/04)

1. Úvod a ciele

Táto výzva na predkladanie návrhov vychádza z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013⁽¹⁾, ktorým sa zriaďuje program „Erasmus+“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, ako aj z ročných pracovných programov Erasmus+ 2017 a 2018. Program Erasmus+ sa vzťahuje na obdobie rokov 2014 až 2020. Všeobecné a konkrétne ciele programu Erasmus+ sú uvedené v článkoch 4, 5, 11 a 16 uvedeného nariadenia.

2. Akcie

Táto výzva na predkladanie návrhov sa týka týchto akcií programu Erasmus+:

Kľúčová akcia 1 (KA1) – Vzdelávacia mobilita jednotlivcov

- mobilita jednotlivcov v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže
- spoločné magisterské štúdium Erasmus Mundus

Kľúčová akcia 2 (KA2) – Spolupráca v oblasti inovácií a výmena osvedčených postupov

- strategické partnerstvá v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže
- znalostné aliancie
- aliancie pre sektorové zručnosti
- budovanie kapacít v oblasti vysokoškolského vzdelávania
- budovanie kapacít v oblasti mládeže

Kľúčová akcia 3 (KA3) – Podpora reformy politík

- štruktúrovaný dialóg: stretnutia mladých ľudí s tvorcami politík v oblasti mládeže

Činnosti programu Jean Monnet

- katedry programu Jean Monnet
- moduly programu Jean Monnet
- centrá excelentnosti programu Jean Monnet
- podpora v rámci programu Jean Monnet pre združenia
- siete programu Jean Monnet
- projekty programu Jean Monnet

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 50.

Šport

- partnerstvá spolupráce
- malé partnerstvá spolupráce
- neziskové európske športové podujatia

3. Oprávnenosť

Žiadosť o financovanie v rámci programu Erasmus+ môže podať každý verejný alebo súkromný subjekt pôsobiaci v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu. Okrem toho môžu skupiny mladých ľudí pôsobiace v oblasti práce s mládežou, hoci nie nevyhnutne v kontexte mládežníckej organizácie, požiadať o finančné prostriedky na mobilitu mladých ľudí a pracovníkov s mládežou v oblasti vzdelávania, ako aj na strategické partnerstvá v oblasti mládeže.

Na všetkých akciách programu Erasmus+ sa v plnej miere môžu zúčastniť tieto krajiny zapojené do programu ⁽¹⁾:

- členské štáty Európskej únie,
- krajiny EZVO/EHP: Island, Lichtenštajnsko a Nórsko,
- kandidátske krajiny EÚ: Turecko, bývalá juhoslovanská republika Macedónsko.

Na niektorých akciách programu Erasmus+ sa okrem toho môžu zúčastniť organizácie z partnerských krajín.

Ďalšie podrobnosti o podmienkach účasti sú uvedené v príručke k programu Erasmus+.

Informácia pre britských žiadateľov: Vezmite, prosím, na vedomie, že kritériá oprávnenosti musia byť dodržané počas celého trvania grantu. Ak Spojené kráľovstvo vystúpi z EÚ počas grantového obdobia bez toho, aby uzavrelo dohodu s EÚ, na základe ktorej budú britskí žiadatelia naďalej oprávnení, nebudú sa vám ďalej poskytovať finančné prostriedky EÚ (pričom, ak to bude možné, budete sa môcť na projekte aj naďalej zúčastniť) alebo budete musieť projekt opustiť.

4. Rozpočet a trvanie projektov

Na uplatňovanie tejto výzvy na predkladanie návrhov sa vzťahujú tieto podmienky:

- dostupnosť prostriedkov stanovených v návrhu rozpočtu na rok 2018 po prijatí rozpočtu na rok 2018 rozpočtovým orgánom alebo, ak sa rozpočet neprijme, podľa systému dočasných dvanásť,
- prijatie viacročných orientačných programov na roky 2018 – 2020 bez akýchkoľvek významných zmien európskym legislatívnym orgánom,

Celkový rozpočet vyčlenený na túto výzvu na predkladanie návrhov dosahuje výšku 2 490,9 mil. EUR:

Vzdelávanie a odborná príprava: 2 253,2 mil. EUR ⁽²⁾

Mládež: 188,2 mil. EUR

Jean Monnet: 12,1 mil. EUR

Šport: 37,4 mil. EUR

Celkový rozpočet vyčlenený na túto výzvu na predkladanie návrhov i jeho samotné rozdelenie sú predbežné a môžu sa zmeniť v prípade, že dôjde k zmene ročných pracovných programov Erasmus+. Potenciálni žiadatelia majú možnosť pravidelne sa oboznamovať s ročnými pracovnými programami Erasmus+ a ich zmenami, ktoré sú uverejnené na adrese:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm

a týkajú sa rozpočtu, ktorý je k dispozícii na každú akciu v rámci tejto výzvy.

⁽¹⁾ Činnosti programu Jean Monnet sú otvorené pre organizácie z celého sveta.

⁽²⁾ Táto suma zahŕňa finančné prostriedky určené na medzinárodný rozmer vysokoškolského vzdelávania (spolu 328 mil. EUR).

Výška pridelených grantov a tiež dĺžka trvania projektov závisia od rozličných faktorov, akými sú napríklad typ projektu a počet zapojených partnerov.

5. Termín na predloženie žiadostí

Všetky termíny na predloženie žiadostí uvedené ďalej sa končia o 12.00 hod. (poludnie) bruselského času.

Kľúčová akcia 1	
Mobilita jednotlivcov v oblasti mládeže	1. februára 2018
Mobilita jednotlivcov v oblasti vysokoškolského vzdelávania	1. februára 2018
Mobilita jednotlivcov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, školského vzdelávania a vzdelávania dospelých	1. februára 2018
Mobilita jednotlivcov v oblasti mládeže	26. apríla 2018
Mobilita jednotlivcov v oblasti mládeže	4. októbra 2018
Spoločné magisterské štúdium Erasmus Mundus	15. februára 2018
Kľúčová akcia 2	
Strategické partnerstvá v oblasti mládeže	1. februára 2018
Strategické partnerstvá v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy	21. marca 2018
Strategické partnerstvá v oblasti mládeže	26. apríla 2018
Strategické partnerstvá v oblasti mládeže	4. októbra 2018
Znalostné aliancie	28. februára 2018
Aliancie pre sektorové zručnosti	28. februára 2018
Budovanie kapacít v oblasti vysokoškolského vzdelávania	8. februára 2018
Budovanie kapacít v oblasti mládeže	8. marca 2018
Kľúčová akcia 3	
Stretnutia mladých ľudí s osobami zodpovednými za rozhodnutia v oblasti mládeže	1. februára 2018 26. apríla 2018 4. októbra 2018
Akcie programu Jean Monnet	
Katedry, moduly, centrá excelentnosti, podpora pre združenia, siete, projekty	22. februára 2018
Športové akcie	
Partnerstvá spolupráce	5. apríla 2018
Malé partnerstvá spolupráce	5. apríla 2018
Neziskové európske športové podujatia	5. apríla 2018

Podrobné pokyny na predloženie žiadostí sú uvedené v príručke k programu Erasmus+.

6. Úplné informácie

Podrobné podmienky tejto výzvy na predkladanie návrhov vrátane priorít sú uvedené v príručke k programu Erasmus+ na tejto webovej lokalite:

http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide_sk

Príručka k programu Erasmus+ je neoddeliteľnou súčasťou tejto výzvy na predkladanie návrhov a podmienky účasti a financovania v nej uvedené platia v plnej miere aj v prípade tejto výzvy.

KONANIA TÝKAJÚCE SA VYKONÁVANIA POLITIKY HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

EURÓPSKA KOMISIA

Oznámenie hospodárskym subjektom – Nové kolo žiadostí o pozastavenie autonómnych ciel Spoločného colného sadzobníka na niektoré priemyselné a poľnohospodárske výrobky

(2017/C 361/05)

Hospodárskym subjektom sa oznamuje, že Komisia v súlade s administratívnymi opatreniami stanovenými v oznámení Komisie o pozastavení uplatňovania autonómnych ciel a autonómnych colných kvótach (2011/C 363/02) ⁽¹⁾ dostala žiadosti pre júlové kolo 2018.

Zoznam výrobkov, v prípade ktorých sa požiadalo o pozastavenie cla, sa už nachádza na tematickej webovej stránke Komisie (Európa) venovanej colnej únii ⁽²⁾.

Hospodárskym subjektom sa zároveň oznamuje, že posledným termínom na podanie námietok Komisii voči novým žiadostiam prostredníctvom vnútroštátnych správ je 12. december 2017, kedy sa uskutoční druhé plánované zasadnutie skupiny pre otázky colného hospodárstva.

Zainteresovaným hospodárskym subjektom sa odporúča do uvedeného zoznamu pravidelne nahliadnuť, aby boli oboznámení so stavom žiadostí.

Ďalšie informácie o postupe pozastavenia uplatňovania autonómnych ciel sú dostupné na webovej stránke Európa:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_duties/tariff_aspects/suspensions/index_en.htm.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 363, 13.12.2011, s. 6.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/susp/susp_home.jsp?Lang=sk.

Predbežné oznámenie o koncentrácii
(Vec M.8644 – AXA/NN Group/Portfolio)
Vec, ktorá môže byť posúdená v rámci zjednodušeného postupu
(Text s významom pre EHP)
(2017/C 361/06)

1. Komisii bolo 17. októbra 2017 podľa článku 4 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 ⁽¹⁾ doručené oznámenie o zamýšľanej koncentrácii.

Toto oznámenie sa týka týchto podnikov:

- Lindisfarne S.L. (Španielsko), patriaci do skupiny AXA SA („AXA“, Francúzsko),
- ESI One SARL (Francúzsko), patriaci do skupiny AXA,
- Alterimmo Europe SARL (Francúzsko), patriaci do skupiny AXA,
- REI Spain B.V. (Holandsko), patriaci do skupiny NN Group N.V. („NN“, Holandsko),
- Portfolio (Španielsko).

Podniky AXA a NN nepriamo získavajú v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) nariadenia o fúziách spoločnú kontrolu nad aktívami podniku Portfolio, ktoré sa nachádzajú v Španielsku.

Koncentrácia sa uskutočňuje prostredníctvom kúpy akcií.

2. Predmet činnosti dotknutých podnikov:

- Lindisfarne S.L.: spravuje nehnuteľný majetok v priamom vlastníctve a riadi dcérske spoločnosti, ktoré majú v držbe nehnuteľný majetok, ktorý vlastní v Španielsku,
- ESI One SARL: vlastní portfólia nehnuteľností/nehnutel'ný majetok,
- Alterimmo Europe SARL: vlastní portfólia nehnuteľností/nehnutel'ný majetok,
- REI Spain B.V.: ziskava, drží, spravuje nehnuteľný majetok a iné aktíva, ktoré môžu byť zdrojom príjmov, a nakladá s nimi, zúčastňuje sa na riadení alebo vykonáva riadenie iných spoločností alebo podnikov s podobnými cieľmi a poskytuje zábezpeky a záruky pre iné spoločnosti v skupine a v mene tretích strán,
- Portfolio: pozostáva z 34 študentských ubytovní vo viac ako 17 mestách v Španielsku.

3. Na základe predbežného posúdenia a bez toho, aby bolo dotknuté konečné rozhodnutie v tejto veci, sa Komisia domnieva, že oznámená transakcia by mohla patriť do rozsahu pôsobnosti nariadenia o fúziách.

V súlade s oznámením Komisie o zjednodušenom postupe pri riešení niektorých koncentrácií podľa nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 ⁽²⁾ je potrebné uviesť, že túto vec je možné posudzovať v súlade s postupom stanoveným v oznámení.

4. Komisia vyzýva zainteresované tretie strany, aby jej predložili prípadné pripomienky k zamýšľanej koncentrácii.

Pripomienky musia byť Komisii doručené najneskôr do 10 dní od dátumu uverejnenia tohto oznámenia. Vždy je nutné uviesť toto referenčné číslo:

M.8644 – AXA/NN Group/Portfolio.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1 („nariadenie o fúziách“).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 366, 14.12.2013, s. 5.

Pripomienky možno Komisii zaslať e-mailom, faxom alebo poštou. Použite tieto kontaktné údaje:

E-mail: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Fax +32 22964301

Poštová adresa:

European Commission

Directorate-General for Competition

Merger Registry

1049 Bruxelles/Brussel

BELGIQUE/BELGIË

Predbežné oznámenie o koncentrácii
(Vec M.8518 – MDP/HPS/Nevada/Towergate)
Vec, ktorá môže byť posúdená v rámci zjednodušeného postupu
(Text s významom pre EHP)
(2017/C 361/07)

1. Komisii bolo 18. októbra 2017 podľa článku 4 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004⁽¹⁾ doručené oznámenie o zamýšľanej koncentrácii.

Toto oznámenie sa týka týchto podnikov:

- HPS Investment Partners, LLC („HPS“), (USA),
- Ardonagh Group Limited („Ardonagh“), (Spojené kráľovstvo), pod kontrolou podniku HPS,
- Madison Dearborn Partners, LLC („MDP“), (USA),
- Nevada Investment Holdings 2 Limited („Nevada 2“), (Kajmanie ostrovy), pod kontrolou podniku MDP.

Podniky HPS a MDP získavajú v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) nariadenia o fúziách spoločnú kontrolu nad podnikmi Ardonagh (vrátane Towergate) a Nevada 2.

Koncentrácia sa uskutočňuje prostredníctvom kúpy cenných papierov.

2. Predmet činnosti dotknutých podnikov:

- HPS: investičná spoločnosť so sídlom v USA s pôsobnosťou v širokej škále odvetví vrátane sprostredkovateľských poisťovacích spoločností,
- Ardonagh: kontroluje podniky Towergate Insurance Limited („Towergate“), Autonet Insurance Services Ltd („Autonet“), Price Forbes & Partners Limited („Price Forbes“), Ryan Direct Group („RDG“) a Chase Templeton Limited („Chase Templeton“). Všetky tieto subjekty sú sprostredkovateľské poisťovacie spoločnosti, ktoré pôsobia prevažne v odvetví neživotného poistenia v Spojenom kráľovstve,
- MDP: súkromná kapitálová investičná spoločnosť so sídlom v USA s pôsobnosťou v širokej škále odvetví vrátane sprostredkovateľských poisťovacích spoločností,
- Nevada 2: súkromná holdingová spoločnosť zaregistrovaná na Kajmaních ostrovoch, ktorú založili podniky MDP a HPS ako investičný nástroj a ktorá vlastní podniky The Broker Network Limited a Countrywide Insurance Management Limited (spolu „Broker Network“). Broker Network je sprostredkovateľská platforma v Spojenom kráľovstve určená pre malých miestnych a nezávislých poisťovacích maklérov, ktorá ponúka obchodné a osobné poistenie v Spojenom kráľovstve.

3. Na základe predbežného posúdenia a bez toho, aby bolo dotknuté konečné rozhodnutie v tejto veci, sa Komisia domnieva, že oznámená transakcia by mohla patriť do rozsahu pôsobnosti nariadenia o fúziách.

V súlade s oznámením Komisie o zjednodušenom postupe pri riešení niektorých koncentrácií podľa nariadenia Rady (ES) č. 139/2004⁽²⁾ je potrebné uviesť, že túto vec je možné posudzovať v súlade s postupom stanoveným v oznámení.

4. Komisia vyzýva zainteresované tretie strany, aby jej predložili prípadné pripomienky k zamýšľanej koncentrácii.

Pripomienky musia byť Komisii doručené najneskôr do 10 dní od dátumu uverejnenia tohto oznámenia. Vždy je nutné uviesť toto referenčné číslo:

M.8518 – MDP/HPS/Nevada/Towergate

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1 („nariadenie o fúziách“).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 366, 14.12.2013, s. 5.

Pripomienky možno Komisii zaslať e-mailom, faxom alebo poštou. Použite tieto kontaktné údaje:

E-mail: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Fax +32 22964301

Poštová adresa:

European Commission

Directorate-General for Competition

Merger Registry

1049 Bruxelles/Brussel

BELGIQUE/BELGIË

Predbežné oznámenie o koncentrácii**(Vec M.8671 – BP/Bridas/Axion)****Vec, ktorá môže byť posúdená v rámci zjednodušeného postupu****(Text s významom pre EHP)****(2017/C 361/08)**

1. Komisii bolo 19. októbra 2017 podľa článku 4 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004⁽¹⁾ doručené oznámenie o zamýšľanej koncentrácii.

Toto oznámenie sa týka týchto podnikov:

- BP p.l.c. (Spojené kráľovstvo),
- Bidas Corporation (Britské Panenské ostrovy) pod spoločnou kontrolou podnikov Bidas Energy Holdings Ltd a China National Offshore Oil Corporation,
- Axion Energy Holding S.L. (Španielsko) v súčasnosti pod výlučnou kontrolou podniku Bidas Corporation.

BP p.l.c. („BP“) a Bidas Corporation („Bidas“) získavajú v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) nariadenia o fúziách spoločnú kontrolu nad podnikom Axion Energy Holding S.L. („Axion“).

Koncentrácia sa uskutočňuje prostredníctvom kúpy akcií.

2. Predmet činnosti dotknutých podnikov:

- BP pôsobí na trhoch prieskumu, výroby a predaja ropy a zemného plynu, v oblasti rafinovania, dodávky a prepravy ropných a petrochemických výrobkov a súvisiacich výrobkov a v oblasti alternatívnych zdrojov energie,
- Bidas je nepriamo aktívny v oblasti prieskumu, rozvoja, ťažby, prepravy a predaja ropy a zemného plynu, predaja a prepravy ropných výrobkov, zhromažďovania, úpravy, spracovania a distribúcie zemného plynu a elektriny, vŕtania a vrtných služieb a rafinácie, výroby a predaja pohonných hmôt, mazív a súvisiacich derivatívnych petrochemických výrobkov,
- Axion pôsobí v oblasti rafinácie ropy a predaja ropných výrobkov a ich derivátov v Argentíne, Uruguaji a Paraguaji.

3. Na základe predbežného posúdenia a bez toho, aby bolo dotknuté konečné rozhodnutie v tejto veci, sa Komisia domnieva, že oznámená transakcia by mohla patriť do rozsahu pôsobnosti nariadenia o fúziách. V súlade s oznámením Komisie o zjednodušenom postupe pri riešení niektorých koncentrácií podľa nariadenia Rady (ES) č. 139/2004⁽²⁾ je potrebné uviesť, že túto vec je možné posudzovať v súlade s postupom stanoveným v oznámení.

4. Komisia vyzýva zainteresované tretie strany, aby jej predložili prípadné pripomienky k zamýšľanej koncentrácii.

Pripomienky musia byť Komisii doručené najneskôr do 10 dní od dátumu uverejnenia tohto oznámenia. Vždy je nutné uviesť toto referenčné číslo:

M.8671 – BP/Bidas/Axion

Pripomienky možno Komisii zaslať e-mailom, faxom alebo poštou. Použite tieto kontaktné údaje:

E-mail: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Fax +32 22964301

Poštová adresa:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1 („nariadenie o fúziách“).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 366, 14.12.2013, s. 5.

INÉ AKTY

EURÓPSKA KOMISIA

Uverejnenie žiadosti o zmenu podľa článku 50 ods. 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny

(2017/C 361/09)

Týmto uverejnením sa poskytuje právo vzniesť námietku proti žiadosti podľa článku 51 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 ⁽¹⁾.

ŽIADOSŤ O SCHVÁLENIE PODSTATNEJ ZMENY ŠPECIFIKÁCIE VÝROBKU S CHRÁNENÝM OZNAČENÍM PÔVODU ALEBO
CHRÁNENÝM ZEMEPISNÝM OZNAČENÍM

Žiadosť o schválenie zmeny v súlade s článkom 53 ods. 2 prvým pododsekom nariadenia (EÚ) č. 1151/2012

„LAGUIOLE“

EÚ č.: PDO-FR-0120-AM05 – 5.4.2017

CHOP (X) CHZO ()

1. Skupina žiadateľov a oprávnený záujem

Syndicat de défense et de gestion du Fromage de Laguiole
Route de Chaudes-Aigues
12210 Laguiole
FRANCE

Tel. +33 565444751
Fax +33 565444757
E-mail: contact@fromagedelaguiole.fr

Skupina je zložená z výrobcov a spracovateľov syra „Laguiole“, a preto je oprávnená navrhnúť žiadosť o zmenu.

2. Členský štát alebo tretia krajina

Francúzsko

3. Položky v špecifikácii, ktorých sa zmena týka

- ☐ Názov výrobku
- ☐ Opis výrobku
- ☒ Zemepisná oblasť
- ☐ Dôkaz o pôvode
- ☐ Spôsob výroby
- ☐ Súvislosť
- ☐ Označovanie
- ☒ Iné: kontrola

4. Typ zmeny (zmien)

- ☒ Zmena špecifikácie výrobku s registrovaným CHOP alebo CHZO, ktorú nemožno považovať za nepodstatnú v zmysle článku 53 ods. 2 tretieho pododseku nariadenia (EÚ) č. 1151/2012.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 343, 14.12.2012, s. 1

- ☐ Zmena špecifikácie výrobku s registrovaným CHOP alebo CHZO, ktorú nemožno považovať za nepodstatnú v zmysle článku 53 ods. 2 tretieho pododseku nariadenia (EÚ) č. 1151/2012 a v prípade ktorej nebol uverejnený jednotný dokument (alebo rovnocenný dokument).

5. Zmena (zmeny)

Položka „Zemepisná oblasť“

Zemepisná oblasť sa rozširuje o obce Buisson, Saint-Juéry a Saint-Chély-d'Apcher v departemente Lozère. Tieto obce bezprostredne susedia so súčasnou zemepisnou oblasťou a majú podobné vlastnosti ako obce zahrnuté do zemepisnej oblasti. Ich začlenením do zemepisnej oblasti sa teda nemení súvislosť so zemepisnou oblasťou.

Zoznam obcí tvoriacich zemepisnú oblasť sa aktualizuje po zlúčení viacerých obcí v rámci existujúcej oblasti. Napríklad nová obec Argences en Aubrac združuje bývalé obce Alpuech, Graissac, Lacalm, La Terrisse, Sainte-Geneviève-sur-Argence a Vitrac-en-Viadène. Nová obec Saint Geniez d'Olt et d'Aubrac združuje bývalé obce Aurelle-Verlac a Saint-Geniez-d'Olt. Nová obec Banassac-Canilhac združuje bývalé obce Banassac a Canilhac. Ak boli bývalé obce zahrnuté do zemepisnej oblasti iba čiastočne, teraz sú do zemepisnej oblasti zahrnuté iba zodpovedajúce časti nových obcí.

V jednotnom dokumente sa kantóny nahrádzajú zoznamom obcí, ktoré ich tvoria, so zapracovaním uvedených zmien.

Iné

V položke „Odkazy na kontrolné orgány“ sa kontaktné údaje kontrolného orgánu nahrádzajú kontaktnými údajmi príslušného orgánu v oblasti kontroly, aby pri zmene kontrolného orgánu nebolo nutné meniť špecifikáciu.

JEDNOTNÝ DOKUMENT

„LAGUIOLE“

EÚ č.: PDO-FR-0120-AM05 – 5.4.2017

CHOP (X) CHZO ()

1. Názov (názvy)

„Laguiole“.

2. Členský štát alebo tretia krajina

Francúzsko.

3. Opis poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny

3.1. Druh výrobku

Trieda 1.3 Syry.

3.2. Opis výrobku, na ktorý sa vzťahuje názov uvedený v bode 1

„Laguiole“ je syr z kravského mlieka so suchou kôrou, lisovaný, tepelne neupravovaný, valcovitého tvaru s obsahom tuku najmenej 45 gramov na 100 gramov syra po úplnom vysušení a s obsahom sušiny nie nižším ako 58 gramov na 100 gramov syra.

„Laguiole“ má tvar valca s priemerom 30 až 40 cm, pomer medzi výškou a priemerom sa pohybuje v rozpätí od 0,8 do 1, hmotnosť od 20 do 50 kg.

Zrenie trvá najmenej štyri mesiace od dátumu syrenia.

Syrová hmota je slonovinovožltej až slamovožltej farby a kôra, ktorá je belavá až svetlosivá, sa môže počas procesu zrenia zmeniť na jantárovohnedú až granitovú sivú.

V závislosti od stupňa zrenia je jeho mliečna chuť stredne výrazná až výrazná, vyvážená a špecifická, čo sa prejavuje v príchutiach pripomínajúcich čerstvé seno až suché lieskové oriešky; táto chuť v ústach zotrváva vďaka typickým vlastnostiam výrobkov vyrobených zo surového mlieka.

3.3. Krmivo (len pri výrobkoch živočíšneho pôvodu) a suroviny (len pri spracovaných výrobkoch)

Základná krmná dávka stáda dojníc sa zabezpečuje použitím krmív pochádzajúcich zo zemepisnej oblasti. Jediné povolené objemové krmivá pozostávajú z miestnej flóry rastúcej na lúkach a pasienkoch, prírodných alebo trvalých, ako aj z krmných tráv a strukovín pestovaných na dočasných lúkach. Používanie kukuričnej siláže, trávovej siláže, balenej trávy alebo akéhokoľvek iného krmiva konzervovaného mokrym procesom je zakázané.

V období dostupnosti trávy, okrem prípadov, keď to klimatické podmienky neumožňujú, základná krmná dávka stáda dojníc pozostáva najmä zo spásanej trávy počas minimálneho ročného akumulovaného obdobia 120 dní. Počas tohto obdobia objem krmív pridávaných k základnej krmnej dávke spásanej trávy nesmie presiahnuť 3 kg sušiny na dojnicu na deň, v priemere na stádo a obdobie pastvy.

Pridávanie doplnkových krmív k základnej krmnej dávke je obmedzené na 6 kg na dojnicu počas laktácie na deň, v priemere na všetky dojnice počas laktácie a za rok. Nestanovuje sa povinnosť, aby doplnkové krmivá pochádzali zo zemepisnej oblasti, pretože táto oblasť nemá dostatočné poľnohospodárske zdroje.

Na kŕmenie zvierat sa povoľujú len rastlinné krmivá, vedľajšie produkty a doplnkové krmivá, ktoré pochádzajú z netransgénnych produktov.

Na doplnkové kŕmenie stáda dojníc sa smú používať iba suroviny a doplnkové dávky uvedené v pozitívnom zozname.

Syr „Laguiole“ sa vyrába výlučne zo surového plnotučného kravského mlieka, ktoré nebolo upravené z hľadiska obsahu bielkovín a tukov. Akékoľvek fyzické spracovanie je zakázané.

Mlieko použité na výrobu syra „Laguiole“ musí pochádzať výlučne zo stád dojníc pozostávajúcich z kráv plemena francúzsky Simentál (kód plemena 35) alebo plemena Aubrac (kód plemena 14) alebo z krížencov týchto dvoch plemien s overeným pôvodom. V prípade krížencov mimo prvej generácie môže byť súčasťou stáda dojníc iba krava, ktorá pochádza z kríženia s otcovským plemenom Aubrac (kód plemena 14).

3.4. Špecifické kroky výroby, ktoré sa musia uskutočniť vo vymedzenej zemepisnej oblasti

Produkcia mlieka, výroba syra a jeho zrenie sa uskutočňujú v danej zemepisnej oblasti.

3.5. Špecifické pravidlá krájania, strúhania, balenia atď. výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov

Predaj strúhaného syra „Laguiole“ je zakázaný.

„Laguiole“ sa môže predávať v porciách. Ak sa syr predáva predbalený, predávané kusy musia obsahovať kôru, charakteristickú pre toto označenie pôvodu, s výnimkou jednotlivých porcií, ktoré nepresahujú 70 gramov.

3.6. Špecifické pravidlá označovania výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov

Označenie syrov musí obsahovať:

- názov označenia pôvodu uvedený písmom, ktorého veľkosť zodpovedá minimálne dvom tretinám veľkosti najväčšieho písma na etikete,
- symbol CHOP Európskej únie.

Použitie slova „buron“ (vyrobené na salaši) je povolené na etiketách, reklame, faktúrach alebo obchodných dokumentoch za týchto podmienok: slovo „buron“ (vyrobené na salaši) sa obmedzuje výlučne na syry vyrobené z mlieka jediného stáda v období sezónneho presunu stáda (od 25. mája do 13. októbra), ktoré sa počas tohto obdobia pasie na lúkach v nadmorskej výške nad 1 000 metrov. Na to, aby sa na syroch mohlo uvádzať toto označenie, musia byť syry vyrobené v budovách vyhradených na výrobu syra, postavených v tejto oblasti horských lúk a na každú výrobu syra musí pripadať jediný stádo. Mobilné budovy alebo ľahké stavby, ako napríklad prístrešky z dosiek, nie sú povolené.

Etiketu možno nahradiť priamym vytlačením údajov na kôru syra alebo predtlačenou etiketou z látky umiestnenou priamo na kôre.

Identifikácia výrobku sa takisto zabezpečuje pomocou embosovaného odtlačku, na ktorom je vyobrazený laguiolský býk a ktorý obsahuje slovo „Laguiole“, a identifikačného znaku, ktoré sú pripevnené na syre.

4. Stručné vymedzenie zemepisnej oblasti

Zemepisná oblasť je ohraničená týmito obcami alebo časťami obcí:

Departement Aveyron: obce Argences en Aubrac, Campouriez, Cantoin, Cassuéjols, Castelnau-de-Mandailles, Le Cayrol, Condom-d'Aubrac, Coubisou, Curières, Entraygues-sur-Truyère (pravý breh rieky Lot a ľavý breh rieky Truyère v hornej časti sútoku riek Lot a Truyère), Espalion (pravý breh rieky Lot), Estaing, Florentin-la-Capelle, Huparlac, Laguiole, Montézic, Montpeyrux, Le Nayrac, Pomayrols, Prades-d'Aubrac, Saint-Amans-des-Cots, Saint-Chély-d'Aubrac, Saint-Côme-d'Olt (pravý breh rieky Lot), Saint Geniez d'Olt et d'Aubrac (pravý breh rieky Lot), Saint-Laurent-d'Olt (pravý breh rieky Lot), Saint-Symphorien-de-Thénières, Sainte-Eulalie-d'Olt (pravý breh rieky Lot), Soulages-Bonneval.

Departement Cantal: obce Anterrieux, Chaudes-Aigues, Deux-Verges, Espinasse, Fridefont, Jabrun, Lieutadès, Maurines, Saint-Martial, Saint-Rémy-de-Chaudes-Aigues, Saint-Urcize, La Trinitat.

Departement Lozère: obce Aumont-Aubrac, Banassac-Canilhac (pravý breh rieky Lot), Les Bessons, Brion, Le Buisson, Chauchailles, La Chaze-de-Peyre, La Fage-Montivernoux, La Fage-Saint-Julien, Fau-de-Peyre, Fournels, Grandvals, Les Hermaux, Malbouzon, Marchastel, Nasbinals, Noalhac, Prinsuéjols, Recoules-d'Aubrac, Saint-Chély-d'Apcher, Saint-Germain-du-Teil, Saint-Juéry, Saint-Laurent-de-Muret, Saint-Laurent-de-Veyrès, Saint-Pierre-de-Nogaret, Sainte-Colombe-de-Peyre, Les Salces, Termes, Trélans.

5. Súvislosť so zemepisnou oblasťou

Zemepisná oblasť sa vyznačuje osobitými charakteristikami súvisiacimi s povahou jej pôdy, podnebia, nadmorskou výškou a prirodzeným ohraničením na základe členitosti terénu. Pôdy sú čadičového alebo žulového pôvodu. Kontrastné a drsné podnebie je výsledkom stretu medzi horským a kontinentálnym vplyvom oblasti Auvergne, ktorý prináša dlhé, studené a veterné zimy, často so snehovou pokrývkou, a južným vplyvom, ktorý prináša teplo a výdatné, prudké dažde. V strede oblasti tvorí pohorie Aubrac homogénny celok s priemernou nadmorskou výškou 1 000 m. Na západe a na juhu je zemepisná oblasť prirodzene vymedzená riekami Truyère a Lot. Kombinácia pôdy, podnebia a nadmorskej výšky poskytuje pasienkom mimoriadne vlastnosti, najmä rozmanitú, aromatickú a bohatú flóru. Na týchto pasienkoch rastú – viac než v iných oblastiach – typické rastliny bohaté na aromatické molekuly (terpény), ako napríklad rastliny čeľade *Apiaceae*, ako je napríklad kôprovník štetinolistý (*Meum athamanticum*), čeľade pakostovité, ako napríklad pakost lesný (*Geranium sylvaticum*), čeľade zložnokveté, ako napríklad nevädza (*Achillea*) a rebríček (*Centaurea*) a čeľade hluchavkovité, ako napríklad čiernohlávk veľkokvetý (*Prunella grandiflora*) a materina dúška (*Thymus*).

Výroba syra má v tomto regióne veľmi dlhú tradíciu. Od 12. storočia mnísi z kláštorov Aubrac a Bonneval určovali pravidlá výroby syra „Laguiole“, aby mohli mlieko získané v lete využiť na nasýtenie pútnikov prichádzajúcich v zime; okolití farmári ich napodobňovali. V roku 1897 založili poľnohospodári z tejto horskej oblasti predajné združenie, ktoré sa v roku 1939 zmenilo na združenie na ochranu a napokon v roku 1961 toto združenie dosiahlo uznanie označenia pôvodu.

Dodnes sa syr „Laguiole“ vyrába zo surového plnotučného mlieka, ktoré produkujú kravy plemien francúzsky Simentál a Aubrac, ktoré sú dobre prispôbené podmienkam prostredia tejto zemepisnej oblasti (stredohorie) a ktoré sa krmia prevažne čerstvou trávou a senom zo zemepisnej oblasti, bez krmiva konzervovaného mokrym procesom a s obmedzeným objemom doplnkových krmív. Genetický výber pri týchto plemenách umožnil zvýšiť obsah bielkovín v mlieku na úkor tukov a získať tak mlieko, ktoré je veľmi vhodné na výrobu syrov. Prispieva k tomu takisto krmivo; zákaz používania kukurice v krmive, čím sa udržiava nízky obsah tuku v mlieku.

Syr „Laguiole“ je výsledkom dlhého zrenia vo vlhkej a chladnej pivnici (6 až 12 °C), ktorého úspešné prevedenie závisí najmä od osobitej výrobnéj technológie (ako je dvojité odkvapkávanie syrovej zrazeniny v lise a umiestnenie do formy, ktorým sa posilní suchý výťažok) a od pravidelnej starostlivosti (trenie a obracanie), tieto postupy sú zaručené vďaka znalostiam, ktoré pretrvávajú v zemepisnej oblasti.

„Laguiole“ je syr zo surového plnotučného mlieka, veľkých rozmerov (20 až 50 kg). Jeho lisovaná, tepelne neupravovaná syrová hmota obsahuje minimálne 58 % sušiny. Syr zreje minimálne štyri mesiace.

V závislosti od stupňa zrenia je jeho mliečna chuť stredne výrazná až výrazná, vyvážená a špecifická, čo sa prejavuje v príchutiach pripomínajúcich čerstvé seno až suché lieskové oriešky; táto chuť v ústach zotrváva.

Produkcia mlieka v zemepisnej oblasti „Laguiole“ mala pôvodne veľmi sezónny charakter. Odoberať mlieko krave, ktorá ním zároveň krmila svoje teľa, bolo možné iba v čase, keď vďaka prirodzenej úrodnosti pôdy v zemepisnej oblasti vyrástla bujná flóra a umožnila pokryť potreby zvierat. Aby bolo možné uchovať toto mlieko a preniesť ho do iných období, chovatelia hovädzieho dobytku v zemepisnej oblasti začali vyrábať trvanlivý syr veľkých rozmerov, „Laguiole“.

Keďže tento syr sa vyrába z plnotučného mlieka, jeho schopnosť uchovania je viazaná na podmienky produkcie mlieka a výroby, ktoré uprednostňujú mlieko veľmi vhodné na výrobu syrov, s vysokým obsahom bielkovín, ale zároveň s obmedzeným obsahom tukov, ktoré je vhodné na intenzívne odkvapkávanie v lise, ako aj v lisovniach po vložení do formy a umožňuje získať lisovanú, tepelne neupravovanú syrovú hmotu s vysokým obsahom sušiny.

Dojnice plemien francúzsky Simentál a Aubrac sú mimoriadne dobre prispôbené prírodným podmienkam zemepisnej oblasti. Vďaka svojej odolnosti môžu plne využiť možnosti zemepisnej oblasti, pokiaľ ide o potravu, a pritom znášať obmedzenia, ktoré prinášajú dlhé a drsné zimy. Krmivá, ktorými sa krmia, sú bohaté na aromatické rastliny, ktoré prevoniavajú mlieko, a tým aj syr „Laguiole“, ktorý sa z neho vyrába.

Výroba zo surového mlieka a dlhé zrenie pri nízkych teplotách vedú k typickým vlastnostiam syra „Laguiole“ spojeným s mliečnou flórou surového plnotučného mlieka.

Odkaz na uverejnenie špecifikácie

(článok 6 ods. 1 druhý pododsek tohto nariadenia)

https://info.agriculture.gouv.fr/gedei/site/bo-agri/document_administratif-eee5e8f9-73b8-403f-8ad2-db22ef109a27/telechargement

